

DEUTSCH MIT FELIX UND FRANZI

OPPITUNTISUUNNITELMAT ALA-ASTEEN SAKSANOPETUKSEEN OSA 1

Oppimateriaalin tuottamista on tukenut Goethe-Institut London.

Toimittaja: Roma Franziska Schultz

Kirjoittajat: Katja Neubauer, Nigel Pearson, Emma Whittle

Suomennus: Markus Lång
Goethe-Institut Finnlandin ja Saksan ulkoasianministeriön tuella.

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Deutsch mit Felix und Franzi

Saksan kielen oppimateriaali ala-asteelle

Johdanto

Tämä uusi ja kiehtova ala-asteen oppimateriaalikonaisuus on tarkoitettu luokanopettajien sekä saksan kieltä osaavien aineenopettajien käyttöön. Aineiston ovat laatineet sekä syntyperäiset saksanpuhujat että brittiläiset varhaiskasvatuksen asiantuntijat. Aineiston avulla voidaan saksan kielen opetus aloittaa sujuvasti alakoulussa (vuosiluokilla 1–5). Hauskoja ja innostavia harjoitustehtäviä voidaan helposti soveltaa myös esikouluopetukseen ja jopa päiväkotiin.

Jokaisessa luvussa kieltä opettavat kaksi hauskaa käsinukkea, sammakko nimeltä Felix Frosch ja ankka nimeltä Franzi Ente. He asuvat saksalaisessa kirjepostilaatikossa. Asumus on helppo valmistaa, sillä Goethe-Institutista voidaan tilata postilaatikkotarra ja kiinnittää se sopivaan laatikkoon tai matkalaukkuun, joka otetaan käsinukkien asunnoksi. Kunkin oppitunnin aihe esitetään tarinana, jonka päähenkilöitä ovat käsinuket Felix ja Franzi. Nuket tulevat ulos asunnostaan, kun oppilaat esittävät tervehdyslaulun.

Lukujen etenemisjärjestys tukee oppimista. Jokaisessa luvussa esitetään monenlaista toimintaa, jota opettajat voivat soveltaa tilanteen mukaan. Tämän kurssin oppitunnit on suunniteltu 30 minuutin mittaisiksi. Lisäksi oppilaita kannustetaan esittelemään omaa edistymistään siten kuin osioissa "Näytetään toisille!" selostetaan.

Kurssin keskeisenä tavoitteena on ohjata oppilaat tunnistamaan saksankielisten maiden kulttuuripiirteitä sekä innostaa kielenoppimiseen.

Aineistoon merkityt asteriskit osoittavat, että käsiteltävästä aiheesta on lisämateriaalia verkkoliitteessä.

Tavanomainen opetuskokonaisuus sisältää lauluja, leikkejä, askartelua sekä aikaisemman sanaston vakiinnuttamista. Jokainen luku on jaettu oppitunteihin, jotka sisältävät seuraavat vaiheet:

- Opitaan! — Tuntiaineiston pääkohdat
- Valmistaudutaan! — Opetusvälineet
- Aloitetaan! — Oppitunnin avaus
- Toimeksi! — Keskeinen ohjelma
- Lopuksi! — Oppitunnin päättäminen

Jokaisen luvun lopussa on kaksi osastoa, joiden avulla voidaan arvioida omaa edistymistä ja kehittää lisää toimintaa:

- Näytetään toisille! — Omien taitojen syventämistä ja esittelyä
- Lisää iloa! — Toimintaehdotuksia

Lisämateriaalia, kuten askarteluaineistoa, äänitiedostoja ja ääntämysohjeita, on saatavissa Goethe-Institutin verkkosivustosta.

Toivomme, että Teistä ja oppilaista on mukavaa oppia saksaa Felixin ja Franzin seurassa.

Viel Spaß!

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Yleiskatsaus — ensimmäisen vuoden opetusohjelma

1. **Hei! (Tervehtiminen)** (sivut 6–11)
Runko: Päähenkilöt esitellään. He tulevat Berliinin eläintarhasta (*Zoo Berlin*). Nyt heillä on uusi koti, *ein Briefkasten* (saksalainen kirjepostilaatikko) Suomessa.
Maakohtainen piirre: Kätteleminen, kohtelias puhuttelu.
2. **Mitä kuuluu? (Tunteet)** (sivut 11–15)
Runko: Felix on alakuloinen, koska hän potee koti-ikävä. Ystävien postikortti ilahduttaa häntä.
Maakohtainen piirre: *Heimweh*
3. **Vieraita Saksasta (Eläimet ja niiden luonteet)** (sivut 15–23)
Runko: Berliinin eläintarhasta saapuu Felixin ystäviä vieraisille.
Maakohtainen piirre: Eläinten ääniä
Lisämateriaali: ”Petollisten ystävien” (*Katze* – katse) esittely ja merkitys
4. **Maalaus (Värit)** (sivut 24–30)
Runko: Felix ja Franzi ovat piirtäneet ystäviään, mutta kuva on mustavalkoinen. Oppilaat auttavat värittämään kuvan niin että piirustuksesta tulee maalaus.
Maakohtainen piirre: Saksan lippu
Lisämateriaali: Runo *Farbenfroh*
5. **Hedelmäsalaattia (Hedelmät, pitäminen ja inhoaminen)** (sivut 30–38)
Runko: Felix ja hänen ystävänsä pitävät leikeistä, kuten arvoitusten ratkaisemisesta ja ”arvaa mikä!” -pelistä. He tarkastelevat ostoksiaan ja haluavat tehdä hedelmäsalaattia. Salaatin valmistaminen on hauskaa — syömisestä puhumattakaan!
Maakohtainen piirre: Kielivoimistelulorut.
Lisämateriaali: Kirja *Essen kunterbunt, Leckeres für Bauch und Mund*
6. **Pesukone menee rikki (Vaatteet)** (sivut 38–45)
Runko: Pesukone rikkoutuu. Niinpä kaikkien on autettava pyykinpesussa, kunnes mekaanikko saapuu korjaamaan pesukoneen.
Maakohtainen piirre: Saksassa ei käytetä koulupukua.
Lisämateriaali: Laulu *Hampelmannlied*
7. **Aamiaiselle! (Ruoka ja juoma)** (sivut 45–52)
Runko: Felixin vatsa kurisee. Hän ei saanut aamiaista, koska hän nukkui liian pitkään. Mutta ystävät tarjoavat hänelle syötävää. Felix kutsuu heidät vuorostaan perinteiselle saksalaiselle aamiaiselle.
Maakohtainen piirre: Saksalainen aamiainen
Lisämateriaali: Pöydän kattaminen, ateriat eri maissa

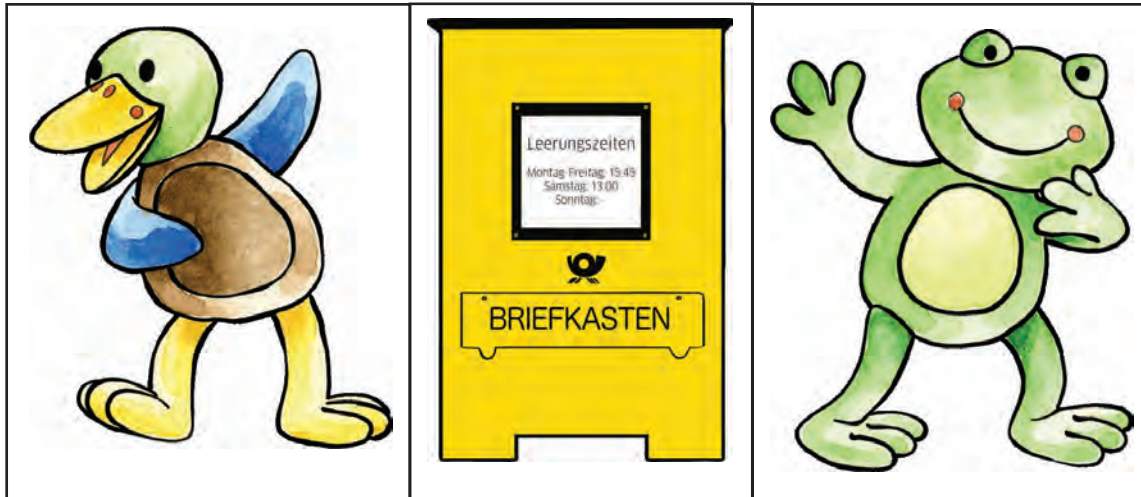

- 8. Kuntoilemassa (Ruumiinosa)** (sivut 53–57)
Runko: Felix hulluttelee huitomalla jalkojaan ja liikkumalla hassusti. Meno näyttää tuskalliselta. Hänelle näytetään, kuinka voimistellaan musiikin tahtiin. Franz maalailee Felixistä kuvan. Oppilaat auttavat lisäämään puuttuvat ruumiinosat. Kun Felix piirtää kuvaa, hänkin tarvitsee oppilaiden apua.
Maakohtainen piirre: Sormet ristissä – *Daumen drücken*
Lisämateriaali: Ruumiinosaan liittyviä sanontoja
- 9. Franzin syntymäpäivä (Luvut ja syntymäpäivät)** (sivut 58–64)
Runko: Felix valmistelee Franzin syntymäpäiväjuhlia oppilaiden auttamana. Juhlilla leikitään suosittuja saksalaisia leikkejä.
Maakohtainen piirre: Saksalaiset syntymäpäiväjuhlat
Lisämateriaali: Luvut 31:een saakka (kuukauden päivät)
- 10. Paketti (Kysymysten esittäminen)** (sivut 65–71)
Runko: Myöhästynyt syntymäpäiväpaketti saapuu postikonttoriin. Postinkantaja koettaa tuoda sitä perille kyselemällä luokassa vastaanottajaa. Paketti on osoitettu Franzille. Franz avaa paketin. Sitten hän laatii kiitoskortin, ja kaikki auttavat häntä.
Maakohtainen piirre: Saksassa ei ole epäkohteliaasta kysyä eri-ikäisiltä naisilta heidän ikäänsä. Osoitteet kirjoitetaan Suomessa ja Saksassa melkein samoin.
Lisämateriaali: Lomatervehdysten kirjoittaminen
- 11. Aurinkolasit vai sateenvarjo? (Sää)** (sivut 71–80)
Runko: Franzilla on sateenvarjo, vaikka sää on poutainen. Felixillä on aurinkolasit, mutta nekin eivät sovi sateeseen. Oppilaat auttavat heitä valitsemaan oikeat varusteet.
Maakohtainen piirre: *Wetterfrosch*
Lisämateriaali: Näytelmä *Schlechtes Wetter für Tiere*
- 12. Anteeksi, väärä numero (Vuodenkierto)** (sivut 80–87)
Runko: Felix on vieraisilla ystäviensä luona Saksassa. Hän aikoo soittaa Franzille mutta valitsee ensin väärän numeron. Kun maannumero valitaan oikein, puhelu yhdistyy. He juttlevat päivän vaatuksesta. Sää on kummassakin maassa erilainen, joten he eivät voi pukeutua samoin.
Maakohtainen piirre: Kaupat eivät ole Saksassa auki sunnuntaisin, vaan päivää vietetään perheen parissa. Joskus puhelinsoitto edellyttää toisen maannumeron valitsemista
- Lisämateriaali: Maa-aiheinen oppitunti A: *Nikolaus-Tag* (sivut 88–91)
 - Lisämateriaali: Maa-aiheinen oppitunti B: *Karneval* (sivut 92–96)
 - Liitteessä laulutekstejä, kuva- ja tekstikortteja, maatietoa ja täydennysmateriaalia:
<http://www.goethe.de/felixundfranzi>

Luku 1: Hei!

(2 oppituntia)

Runko: Päähenkilöt esitellään. He tulevat Berliinin eläintarhasta (Zoo Berlin). * Nyt heillä on uusi koti, *einen Briefkasten* * (saksalainen kirjepostilaatikko) Suomessa.

Mitä luvussa käsitellään?

- Kuinka opiskellaan vierasta kieltä
- Tutustutaan Felixiin ja Franziiin, jotka opettavat meille saksaa
- Tervehditään ja hyvästellään
- Tervehdyslaulu* ja Hyvästelylaulu*

Tarvittavat sanat:

<i>Hallo</i>	hei / terve
<i>Guten Tag</i>	hyvää päivää
<i>Guten Morgen</i>	hyvää huomenta
<i>Auf Wiedersehen</i>	näkemiin
<i>Tschüss</i>	hei hei / hyvästi
<i>Bis bald</i>	nähdään pian
<i>Frau</i>	rouva
<i>Herr</i>	herra
<i>der Briefkasten</i>	kirjepostilaatikko

Lisäsanastoa:

<i>Das ist</i>	tämä on / tässä on
<i>Das sind</i>	tässä ovat / nämä ovat
<i>der Zoo</i>	eläintarha

Oppitunti 1.1: Tapaamme Felixin ja Franzin

Runko: Esitellään Felix ja Franzin. He sanovat kaikille hei ja näkemiin.

Opitaan!

- Kuinka tervehditään toisia
- Joskus saksalaiset kättelevät tervehtiessään ja hyvästellessään

Valmistaudutaan!

- Äänitiedostot
- Nuket ja postilaatikkoasunto

Aloitetaan!

- Ensimmäisellä tunnilla voi olla hyvä kertoa oppilaille eri kielten olemassaolosta.
- Selosta oppilaille, että kaksi erikoisvierasta saapuu opettamaan heille saksan kieltä. He haluavat kovasti nähdä oppilaat, mutta aluksi heitä hiukan jännittää ja ujostuttaa.
- Kerro, että vieraat tulevat Berliinin eläintarhasta ja heillä on nyt uusi yhteinen asunto. Selitä että vieraat näyttäytyvät vain jos he saavat kuulla tutun saksankielisen laulun tai tervehdyksen.

Toimeksi!

- Felix ja Franzin tulevat hitaasti näkösalille kuullessaan laulun *Hallo*. (laula yksin tai äänitiedoston säestämänä, sävelmä *Nice One, Cyril*; kaikki oppitunnit aloitetaan *Hallo*-laululla):

Hallo Felix. Hallo Franzin.
Hallo. Guten Morgen.
Hallo. Guten Tag.

- Selosta, että Saksassa yleensä kätellään tavattaessa. Mene oppilaiden luo Felixin tai Franzin kanssa ja tervehdi kutakin oppilasta saksaksi ja anna heidän kätellä ja silittää nukkea.

Huomautus: Kättely kuuluu aikuisten tapaamisiin. Lapset eivät kättele tavatessaan. Vanhemmat eivät kättele lapsiaan. Opettajat kättelevät oppilaita ainoastaan erityistapauksissa, esimerkiksi ensimmäisenä koulupäivänä ja lomalle lähdettäessä. Yleensä aikuiset kättelevät ystävien ja sukulaisiaan. Lapset kättelevät sukulaisia ja vanhempiansa ystäviä. Kättelyn yleisyys ja tilanteet vaihtelevat myös alueittain.

- Keskustele luokan kanssa nukkien vuorosanoista.
- Kannusta oppilaita toistamaan uusia sanoja joko itsesi tai nukkien mukana. Painota jokaista sanaa eleellä, jotta muistaminen onnistuu helpommin. Toista ja kerta, käytä erilaisia ääniä (surullista, kuiskausta, karheaa, taaperon, isoisän ääntä).

Lopuksi!

- Lausu äänettömästi jokin oppitunnin lause ja pyydä oppilaita arvaamaan, mikä lause oli kyseessä. Näyttele ensin malliksi Felixin ja Franzin kanssa.
- Selitä oppilaille, että Felix ja Franzin ovat väsyneitä ensimmäisen oppitunnin jäljiltä. He eivät kuitenkaan suostu käymään levolle ennen kuin saavat kuulla jäähyväislaulun.
- Laula tai toista äänitiedostona seuraava laulu Felixille ja Franzille (tässäkin sävelmänä *Nice One, Cyril*)

Tschüss Felix. Tschüss Franzin.

Tschüss Freunde.

Auf Wiedersehen. Bis bald.

- Jokainen oppitunti päättyy lauluun *Auf Wiedersehen*.

Oppitunti 1.2: Laulamme Felixin ja Franzin kanssa

Runko: Oppilaat tutustuvat saksalaisiin tervehdyksiin. Felix ja Franzin oppivat, kuinka Suomessa puhutellaan kohteliaasti. He kertovat, kuinka saksan kielessä käytetään sanoja *Frau* ja *Herr*.

Opitaan!

- Opitaan laulamaan *Hallo* ja *Auf Wiedersehen* (oppilaat laulavat nämä jokaisen tunnin aluksi ja lopuksi).

- Opitaan, kuinka aikuisia puhutellaan kohteliaasti Saksassa.

Valmistaudutaan!

- Äänitiedostot
- Nuket ja postilaatikkoasunto

Aloitetaan!

- Kerro oppilaille, että Felix ja Franzi ovat viihtyneet mainiosti uudessa kodissaan mutta he haluaisivat taas kuulla kauniita lauluja, joita edellisellä tunnilla laulettiin.
- Seuraavaksi *Hallo*-laulu (opettajan tai äänitiedoston esityksenä) ja Felix ja Franzi tulevat esiin. Kertaa oppilaiden kanssa sanojen merkitys (sanat alla, sävelmä *Nice One, Cyril*):

Hallo Felix. Hallo Franzi.

Hallo. Guten Morgen.

Hallo. Guten Tag.

- Esitä jokin tervehdys- tai hyvästelylause ja seuraa, osaavatko oppilaat yhdistää siihen oikean eleen.

Toimeksi!

- Lähetä hernepussi tai pallo kulkemaan luokassa tai piirissä ja jokainen oppilas toistaa tervehdyksen ja ojentaa seuraavalle.
- Seuraavaksi voidaan kokeilla parityöskentelyä, jossa luetaan lause toisen huulilta tai vastataan toisen eleeseen. Vapaaehtoiset voivat tulla luokan eteen näyttämään mallia.
- Voidaan kuunnella musiikkia ja oppilaat liikkuvat luokassa matkien eläinten, kuten kengurun tai elefantin, liikkumista. Kun musiikki lakkaa, oppilaan on tervehdittävä lähintä toveriaan saksaksi.

Lopuksi!

- Leikitään hernepussin kierrättämistä. Istutaan piirissä, kuunnellaan saksalaista musiikkia. Kun opettaja pysäyttää musiikin, hernepussin haltija lausuu saksankielisen tervehdyksen. Musiikki alkaa uudelleen, mutta seuraavalla kerralla on käytettävä toista tervehdystä. Kannusta oppilaita käyttämään myös laulun *Auf Wiedersehen* toivotuksia.
- Kysy oppilailta, kuinka he tervehtivät naapureita, kaupan myyjää, lääkäriä, isoäitiään suomeksi, ja kysy, käyttävätkö he nimeä tai teitittelevätkö. Kehota oppilaita varmistamaan, että

Felix ja Franzi oppivat tervehtimistapoja, sillä he ovat vasta saapuneet maahan. Sitten Felix ja Franzi selittävät, että Saksassakin voidaan puhutella ihmisiä kohteliaasti ja etunimiä käytetään ystävien ja perheenjäsenten kesken. Kerro, että opettajaa (tai muuta aikuista, jota he eivät tunne hyvin) puhutellaan *Frau/Herr XX*. Voit kehottaa oppilaita käyttämään puhuttelua *Frau XX* tai *Herr XX* saksantunnin aikana, jotta he tottuvat käytäntöön.

- Sano oppilaille, että Felixistä ja Franzista oli todella mukavaa kuulla oppilaiden puhuvan ja laulavan niin paljon saksaksi ja on hienoa kuinka he haluavat oppia tuntemaan Saksanmaata ja saksan kieltä.

- Laula *Auf Wiedersehen* ja kannusta oppilaita yhtymään lauluun:

Tschüss Felix. Tschüss Franzi.

Tschüss Freunde.

Auf Wiedersehen. Bis bald.

- Felix ja Franzi palaavat asuntoonsa.

Näytetään toisille!

- Ota käyttöön taulu, jossa on Franzin ja Felixin kuva sekä tervehdyksiä.
- Etsi kuvia saksalaisista tuotteista, kuten autoista ja ruoista ja lisää niitä tauluun.

Lisää iloa!

- Oppilaat piirtävät peukaloonsa kasvot huopakynällä. (Kynänjälki on helppoa pestä pois.) Oppilaat kulkevat luokassa peukalo pystyssä ja tervehtivät toisiaan: *Hallo, Tommi!* Toinen vastaa: *Hallo, Liisa!* (tai *Guten Morgen, Tommi!* *Guten Tag, Tommi!* *Auf Wiedersehen, Tommi!*)

Luku 2: Mitä kuuluu?

(2 oppituntia)

Runko: Felix on alakuloinen, koska hän potee koti-ikävää. Ystävien postikortti* ilahduttaa häntä.

Mitä luvussa käsitellään?

- Kuinka kysytään mitä kuuluu
- Kuinka kerrotaan mitä kuuluu
- Opitaan laulu, joka kertoo tunteista

Tarvittavat sanat:

<i>Wie geht's?</i>	Mitä kuuluu?
<i>Hallo</i>	Hei!
<i>Danke, gut</i>	Kiitos hyvää.
<i>nicht gut</i>	ei hyvää
<i>schlecht</i>	huonosti
<i>Es geht.</i>	Siinähan se.
<i>wunderbar</i>	mahtavaa
<i>Es geht mir (nicht) gut.</i>	Minulla menee hyvin (ei mene hyvin)
<i>krank</i>	sairas

Lisäsanastoa:

<i>Ja, richtig!</i>	Kyllä, oikein!
<i>Nein, falsch!</i>	Ei, väärin!
<i>fast</i>	melkein

Oppitunti 2.1: Felix on sairaana

Felix on sairaana. Hän tarvitsee apua voidakseen toipua.

Opitaan!

- Opitaan kysymään toisen vointia
- Opitaan kertomaan omasta voinnista
- Harjoitellaan kuuntelemaan laulun ilmaisemia tunteita.

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Valmistaudutaan!

- Äänitiedostot
- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Voinnin esittely tietokoneella

Aloitetaan!

- Lauletaan *Hallo*-laulu (sävelmä *Nice One, Cyril*):

Hallo Felix. Hallo Franz.

Hallo. Guten Morgen.

Hallo. Guten Tag.

- Felix ilmaantuu melko surullisen näköisenä. Voit kysyä, mitä hänelle kuuluu (*Wie geht's dir, Felix?*), ja hän painaa päänsä ja vastaa *Schlecht* ja niiskauttaa pari kertaa. Hänet voi kääriä lämpimään vaatteeseen osoittamaan, ettei hän ole aivan kunnossa. Voit ehdottaa Felixille, että hän käy lepäämään ja Franz opettaa oppilaita kertomaan omasta voinnista. Tueksi voidaan ottaa Smartboardin mielialakuvat,* mutta Franz esittää eleet luokalle.

Toimeksi!

- Näytä, millaisia eleitä ilmauksiin liittyy. Pyydä oppilaita toistamaan niitä esimerkiksi vanhan miehen, taaperon äänellä, surullisesti, hassulla äänellä.
- Esitä lause ja oppilaat tekevät eleen. (Heistä on hauskaa, kun toistat samaa lausetta monta kertaa kuin rikkinäinen äänilevy.) Sitten tee ele ja pyydä oppilaita esittämään lause. Myös Franz voi tehdä eleen.
- Oppilaat työskentelevät pareittain ja vuorotellen tekevät eleen tai vastaavat lauseella eleeseen.
- Toista laulu *Wie geht's?** ja käske oppilaita istuutumaan aina kun he kuulevat sanat *Wie geht's?*
- Kysy oppilailta, mitä muita sanoja tämänkertaisessa laulussa kuultiin.

Lopuksi!

- Käänny Felixin puoleen ja kysy: *Wie geht's, Felix?* Tällä kertaa hän nostaa toisen peukalon ylös ja kääntää toisen alas. Sitten hän kuiskaa jotakin opettajalle. Voit selittää, että Felix ei enää ole vilustunut, mutta hän potee yhä koti-ikävä. Seuraavaksi voit pyytää oppilaita miettimään kotona, kuinka koti-ikävä parannetaan. Voit todeta: Onneksi hän ei ole enää vilustunut. *Wunderbar!*

- Laulakaa *Auf Wiedersehen*:
Tschüss Felix. Tschüss Franzl.
Tschüss Freunde.
Auf Wiedersehen. Bis bald.

Oppitunti 2.2: Koti-ikävä

Runko: Felix ei enää ole kipeä, mutta hän potee yhä koti-ikävää
Oppilaat saavat ilahduttaa häntä laululla.

Opitaan!

- Opetellaan laulamaan *Wie geht's?*
- Keskustellaan koti-ikävästä
- Lisätään lauluun säe, joka kertoo omasta voinnista
- Opitaan käymään pieni keskustelu saksaksi ystävän kanssa

Valmistaudutaan!

- Äänitiedostot
- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Voinnin esittely tietokoneella
- Kuvakortit,* joissa esitellään tunteita

Aloitetaan!

- Kysy oppilailta, miten Felix mahtaa voida tänään. Kysy, miten koti-ikävää voitaisiin parantaa. Jos kukaan oppilaista ei sitä ehdota, voit lisätä, että laulaminen on hyvää hoitoa. Laulakaa sen jälkeen *Hallo*-laulu erityisen innokkaasti, jotta Felix tulee paremmalle mielelle.
- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix ja Franzl ilmaantuvat ja kysyvät opettajalta: *Wie geht's?* Vastat: *Wunderbar*. Felixiltä ja Franzlilta tiedustellaan samaa. Franzl ja Felix vastaavat kumpikin: *Wunderbar!* Kysy Felixiltä, poteeko hän yhä koti-ikävää, ja Felix pudistaa päätään ja vastaa: *Nur noch ein bisschen, das Lied war so gut. Danke!* (Vain hiukan. Laulu oli niin mukava. Kiitos!) Franzl kysyy kultakin oppilaalta: *Wie geht's?* Voit auttaa oppilaita tekemällä eleen, joka liittyy vastaukseen.

Toimeksi!

- Näytä kuvaesitys tietokoneelta ja peitä kuvat osittain. Kysy jokaisen kuvan kohdalla oppilailta: *Wie geht's?* ja he arvaavat vastauksen, joka on osin tai kokonaan peitossa. Vastaat: *Ja, richtig!* (Kyllä, oikein!), *Nein, falsch!* (Ei, väärin!) tai *Fast!* (Melkein!).
- Pyydä oppilaita nousemaan ylös (*Aufstehen, bitte!*). Toista laulu *Wie geht's?* ja pyydä heitä liikkumaan luokassa kuin jokin heidän lempieläimistään. Kun musiikki lakkaa, heidän on käännäyttävä kysymään lähimpänä seisovalta oppilaalta: *Wie geht's?*
- Pyydä oppilaita istumaan piiriin. Istu itse keskelle Felixin ja Franzin kanssa. Toista laulu uudestaan ja pyydä oppilaita osoittamaan nukkea, jolle he laulavat. Pyydä sitten vapaaehtoisia oppilasta istumaan keskelle. Nyt oppilaat laulavat hänelle ja liittävätkin nimen mukaan lauluun, esimerkiksi *Hallo Emma, wie geht's? Hallo Emma, wie geht's?* Kohde voi sitten vastata sanoin tai elein, jotka ilmenevät laulusta, esimerkiksi *Es geht mir schlecht, es geht mir schlecht. Danke, es geht mir schlecht!*
- Sitten voit pyytää uusia vapaaehtoisia tulemaan vuorostaan piirin keskelle. Oppilaat voivat taputtaa laulaessaan. Kohde voi osoittaa mielialaansa jopa tanssien.

Lopuksi!

- Pyydä oppilaita kääntymään vierustoverinsa puoleen ja luomaan pieni vuoropuhelu, jossa ensin tervehditään toista ja sitten vuorotellen kysytään: *Wie geht's?* Vastausten jälkeen hyvästellään saksaksi: *Tschüss*. Felix ja Franz näyttävät aluksi mallia. Anna oppilaiden harjoitella muutaman minuutin ajan.
- Pyydä vapaaehtoisia tulemaan luokan eteen esittämään vuoropuhelunsa.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Näytetään toisille!

- Tervehdi oppilaita aamulla saksaksi ja tiedustele heidän vointiaan päivän mittaan, jotta kielikyky kehittyy.
- Pyydä oppilaita kokeilemaan tervehdyksiä perheenjäsenten kanssa ja neuvomaan heitä, miten toisten vointia kysytään ja omasta kerrotaan.
- Tähän mennessä opittua kieltä voidaan käyttää luokassa päivittäin muulloinkin kuin saksan kielen tunneilla.
- Lisää tauluun tietokoneen kuvakortteja eri mielialoista esimerkkilauseineen.

Lisää iloa!

- Opettaja valmistaa jäätelötikuista erilaisia kasvoja (hymyilevät, ilmeettömät, surulliset kasvot) ja jakaa ne oppilaille. Opettaja tai oppilas kysyy: *Wie geht's?* Oppilaat näyttävät tikkua ja vastaavat sen mukaan saksaksi.

Luku 3: Vieraita Saksasta

(3 oppituntia)

Runko: Berliinin eläintarhasta saapuu Felixin ystäviä vieraisille. Felix on iloinen.

Mitä luvussa käsitellään?

- Eläinten saksankielisiä nimiä
- Kuinka puhutaan useista eläimistä
- Huomataan, että saksaksi eläimet ääntelevät eri tavoin kuin suomeksi
- Sanoja, jotka käsittelevät eläimiä ja niiden liikkumista
- Opitaan laulamaan saksaksi *Piippolan vaarilla oli talo**

Tarvittavat sanat:

Wer ist das?

Kuka tässä on?

Das ist der/die/das

Tässä on...

viele

monta

die Kuh macht... (Pl. Kühe)

lehmä sanoo: *muh muh* (mon. lehmät)

der Hund (Pl. Hunde)

koira: *wau wau*

die Katze (Pl. Katzen)

kissa: *miau miau*

die Biene (Pl. Bienen)

mehiläinen: *summ, summ*

das Krokodil (Pl. Krokodile)

krokotiili: *schnapp, schnapp*

das Pferd (Pl. Pferde)

hevonen: *hü-ü-ü*

der Elefant (Pl. Elefanten)

norsu: *töröh, töröh*

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

<i>das Schaf (Pl. Schafe)</i>	lammas: <i>mäh, mäh</i>
<i>das Schwein (Pl. Schweine)</i>	sika: <i>grunz grunz</i>
<i>der Hahn (Pl. Hähne)</i>	kukko: <i>kikeriki</i>
<i>Zoo</i>	eläintarha
<i>laut</i>	äänekäs, äänekkäästi
<i>leise</i>	hiljainen, vaimeasti
<i>schnell</i>	nopea, nopeasti
<i>langsam</i>	hidas, hitaasti
<i>tanzen</i>	tanssia
<i>Stop!</i>	seis!

Lisäsanastoa:

<i>die Eule (Pl. Eulen)</i>	pöllö: <i>uhuu</i>
<i>die Henne (Pl. Hennen)</i>	kana: <i>gak gak</i>
<i>die Ziege (Pl. Ziegen)</i>	vuohi: <i>määh määh</i>
<i>der Esel (Pl. Esel)</i>	aasi: <i>iaah iaah</i>
<i>das Küken (Pl. Küken)</i>	kananpoikaset: <i>piep piep</i>
<i>die Giraffe (Pl. Giraffen)</i>	kirahvi
<i>der Löwe (Pl. Löwen)</i>	leijona
<i>die Maus (Pl. Mäuse)</i>	hiiri: <i>pieps pieps</i>
<i>der Vogel (Pl. Vögel)</i>	lintu: <i>tswit tswit</i>
<i>groß</i>	suuri
<i>klein</i>	pieni
<i>hier</i>	tässä / täällä
<i>da</i>	tuolla / siellä
<i>überall</i>	kaikkialla / joka puolella

Oppitunti 3.1: Postikortti

Runko: Berliinin eläintarhasta saapuu postikortti. Felix ja Franzi kertovat oppilaille ystävistään, jotka ovat tulossa vieraisille.

Opitaan!

- Opitaan nimeämään eläimiä saksaksi
- Opitaan, että yleensä eläimet ääntelevät saksaksi eri tavoin kuin suomeksi

Huomautus: Sanastoa on enemmän kuin oppitunnilla tarvitaan. Jos oppilaat kysyvät muiden eläinten nimiä, voit hyödyntää lisäesimerkkejä.

Valmistaudutaan!

- Äänitiedostot
- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Eläinaiheisia kuvakortteja*
- Eläinaiheisia pehmoleluja tai kuvia, jotka on liimattu pahviin ja asetettu tikun päähän.
- Postikortti Berliinin eläintarhasta

Huomautus: Berliinin eläintarhan verkkosivuilta voi lähettää oikeita postikortteja

 Hallo Felix, wir kommen am Sonntag zu dir. Wir vermissen dich. Viele Grüße Deine Freunde aus dem Zoo Berlin	 Felix Sammakko Postilaatikko 4 FI-00100 Suomi
---	--

Aloitetaan!

- Esittää tervetuloa ja ottaa Felix ja Franzi ulos asunnostaan
- Felix on kovasti innoissaan, sillä hän on juuri saanut postikortin ystäviltään Berliinin eläintarhasta (Zoo Berlin) ja he ovat tulossa vieraisille. (Kortti on tullut postilaatikkoon.)

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

- Felix selittää Franzille, että hän haluaisi oppilaiden oppivan eläinten nimiä valmistauduttaessa vierailuun. Franzi kysyy oppilailta, haluavatko nämä oppia, ja heidän on vastattava: *Ja!*
- Selosta oppilaille, että jotkin eläimet ääntelevät saksan kielessä toisella tavoin kuin suomen kielessä.

Huomautus: On verkkosivustoja, joilla vertaillaan eläinten ääntelyä kielittäin.

Toimeksi!

- Felix ottaa kortteja, joissa on eläinten kuvia, mutta ei näytä kuvia oppilaille.
- Hän kertoo oppilaille, että heidän pitää arvata äänestä, mikä eläin on kyseessä. Franzi ojentaa kortin sille oppilaalle, joka ensimmäisenä arvaa eläimen oikein, ja tämä saa toistaa sen nimen saksaksi. Sitten oppilas menee luokan eteen ja kiinnittää kuvan tauluun.
- Leikkikää ”Taputa, jos menee oikein!” kuvat esillä. Felix osoittaa korttia ja sanoo eläimen nimen tai ääntelee eläimen lailla. Jos sana tai ääntely vastaa kuvaa, oppilaat taputtavat tai nousevat seisomaan. Tästä voidaan järjestää kilpailu: Franzi saa pisteen aina kun oppilaat taputtavat tai nousevat väärässä tapauksessa.
- Kiinnitä eläinkuvakortteja eri puolille luokkahuonetta. Jos tarjolla on pehmoeläimiä, niitä voi sijoittaa eri puolille huonetta. Soita musiikkia ja pyydä oppilaita liikuskelemaan suosikkieläimensä lailla. Kun musiikki lakkaa, opettaja sanoo eläimen nimen tai ääntelyn, ja oppilaiden on mentävä asianomaisen kuvan luo. Kun kaikki ovat päätyneet oikean kuvan luo, he palaavat huoneen keskelle ja jatkavat tanssia.

Lopuksi!

- Leikkikää ”hipaisua”. Kiinnitä kuvakortit takaisin tauluun. Jaa oppilaat kahdeksi joukkueeksi ja pyydä kummastakin joukkueesta edustaja taulun ääreen. Felix tai Franzi mainitsee eläimen nimen tai ääntelyn, ja se, joka ensimmäisenä koskettaa asianomaista kuvakorttia, saa joukkueelleen pisteen.
- Kerro, että kun oppilaat nyt tuntevat eläinten nimiä saksan kielellä, Franzin ja Felixin ystäviä saapuu vieraisille seuraavalla oppitunnilla — ketä, se selviää aikanaan.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Oppitunti 3.2: Ystäviä Berliinin eläintarhasta

Runko: Felixin ja Franzin ystävät saapuvat vieraisille. He laulavat ja leikkivät yhdessä. Felixin koti-ikävä on tiessään.

Opitaan!

- Opitaan laulamaan saksankielinen laulu (tuttu *Piippolan vaari*), joka kertoo Franzin ja Felixin berliiniläisistä ystävistä.
- Opitaan puhumaan useammasta kuin yhdestä eläimestä saksaksi
- Kerrataan edellisten oppituntien sanastoa

Valmistaudutaan!

- Äänitiedostot
- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Eläinaiheisia kuvakortteja*
- Eläinaiheisia pehmoleluja tai nukkeja

Aloitetaan!

- Ota eteesi laatikko tai laukku ja kerro, että sisällä on yllätysvieraita.
- Laulakaa *Hallo*-laulu
- Felix kertoo oppilaille, että hänen ystävänsä nukkuvat yhä matkustettuaan Berliinistä asti. Kaikki ystävät eivät päässeet mukaan, mutta Felix haluaa oppilaiden arvaavan, keitä laatikossa on.
- Franzin pyytää oppilaita opettelemaan saksankielisen laulun, joka kertoo hänen eläinystävistään ja näiden ääntelyistä.

Toimeksi!

- Paljasta eläin hitaasti näyttämällä ensin korvaa, hännänpäästä tai käpälää.
- Oppilaat saattavat tarvita hiukan apua muistaakseen eläinten nimiä edelliseltä tunnilta, joten opettaja voi auttaa muotoilemalla nimiä huulillaan tai lausumalla niiden alkua. Se, joka ensimmäisenä osaa sanoa oikean nimen, saa silittää eläintä.
- Kannusta oppilaita tervehtimään leluja saksaksi tai käyttämään saksankielistä ääntelyä. Kun pehmoeläimet ja nuket loppuvat, Felix voi kertoa, että tällä kertaa ainoastaan nämä ystävät saapuivat vieraisille. Muilta eläimiltä voi laatikossa olla kortteja.

- Kun kaikki eläimet on esitelty, ne voidaan järjestää riviin ja alkulaulusta voidaan esittää uusi versio, jossa kaikki eläimet toivotetaan tervetulleiksi:

Hallo Katze. Hallo Hund.

Hallo. Guten Morgen.

Hallo. Guten Tag.

- Muutkin eläimet voidaan ottaa mukaan. Pehmoeläimille voidaan antaa nimet ja käyttää niitä laulussa, esimerkiksi *Hans Hund, Katja Katze*. Oppilaita kehoitetaan tiedustelemaan eläinten vointia.
- Pyydä vapaaehtoista ryhtymään eläintarhanhoitajaksi ja käyttämään eläintenhoitajan lakkia, kun ryhdytte laulamaan saksankielistä versiota laulusta *Piippolan vaarilla oli talo*. Nyt laulu kuitenkin kertoo berliiniläisestä eläintarhanhoitajasta. Jaa luokka ryhmiin, jotka edustavat eri eläimiä. Ryhmät harjoittelevat saksankielisiä eläinten ääntelyitä laulun esitykseen.
- Heijasta laulun sanat* tauluunja opeta loppusäkeet: *Hia, hia, ho, hier, da und überall*. Näihin voidaan yhdistää eleitä, jotta ne jäävät paremmin mieleen.

Huomautus: Kiinnitä oppilaiden huomiota eläinsanojen monikkomuotoihin. Jotkut ovat saattaneet jo huomata ne.

- Toista seuraavaksi laulu ja kehoita asianomaista eläinryhmää nousemaan vuorollaan ylös esittämään eläinten liikkeitä ja ääntelyä. Muut oppilaat voivat yhtyä lauluun ilman liikkeitä.
- Oppilaat voivat esittää eläintarhanhoitajaa vuorotellen.

Lopuksi!

- Pyydä vapaaehtoista oppilasta tulemaan luokan eteen ja valitsemaan eläinaiheinen kuvakortti. Hän ei näytä korttia muille. Oppilas jäljittelee kyseistä eläintä ja muiden on arvattava, mikä on kyseessä. Hän voi myös esittää eläimen ääntelyä muiden arvattavaksi.
- Anna jonkun Felixin ystävän kysyä, kuinka Felix nyt voi. Felix vastaa: *Super, wunderbar*. Toteat: Felix ei enää taida kärsiä koti-ikävästä. Felix kysyy ystäviltaan, kuinka nämä voivat. He voivat vastata: *Gut, OK, wunderbar*. Joku voi haukotella. Kerro oppilaille, että ystävät selvästikin tarvitsevat vielä unta.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Oppitunti 3.3: Tanssimme eläinten seurassa

Runko: Felixin ystävät haluavat opettaa oppilaille lempipuuhan, sillä heistä on mukava tanssia.

Opitaan!

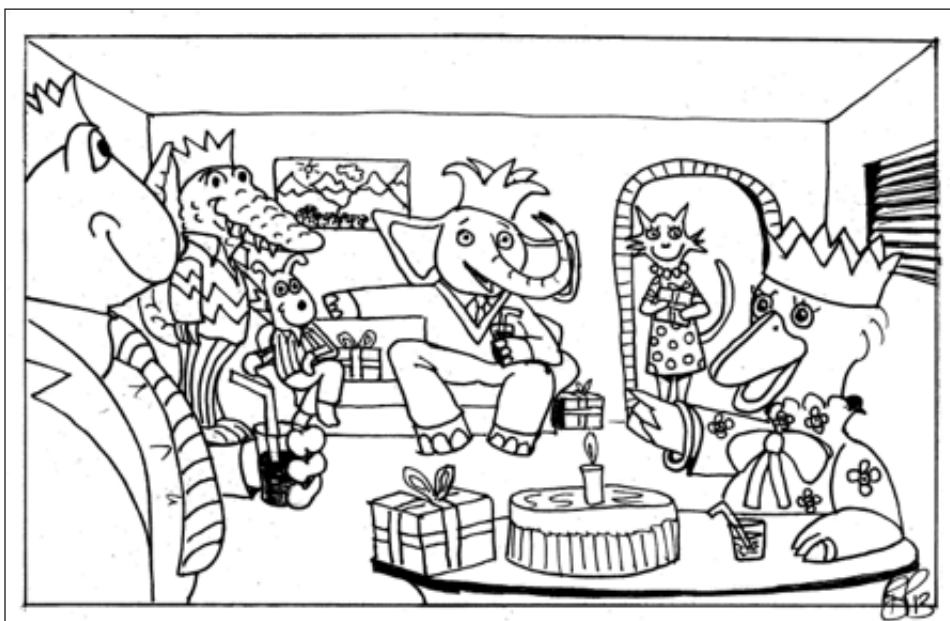
- Opitaan sanoja, jotka kuvaavat eläimiä ja niiden liikkeitä
- Harjoitellaan *Tier-Bop*-tanssia
- Huomataan, että eläimet ääntelevät eri kielissä eri tavoin

Valmistaudutaan!

- Eläinaiheisia pehmoleluja tai nukkeja
- Eläinaiheisia kuvakortteja
- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Äänitiedostot
- Neljä uutta sanaa kuvakorteissa

Aloitetaan!

- Esittääkää *Hallo*-laulu.
- Franzi kertoo oppilaille, että Felixin ja Franzin ystävät ovat lähdössä takaisin Berliinin eläintarhaan, joten he haluavat järjestää läksiäisjuhlat. Hän kertoo, että kaikki eläimet rakastavat tanssimista mutta kaikki tanssivat eri tavoin ja eri nopeudella. Oppilaat oppivat sanoja, jotka kuvailevat eläinten liikkumista.

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Toimeksi!

- Franzi kiinnittää seinille kuvakortteja, jotka viittaavat eläinten ääntelyihin ja liikkeisiin (äänekkäästi, hiljaa, nopeasti, hitaasti), sekä verbin *tanzen* ja komennon *Stop!*, joita tarvitaan myöhemmin oppitunnin aikana.
- Lausu jokin sanoista ja pyydä oppilaita osoittamaan oikeaa kuvaa. (Arvausten helpottamiseksi käytä sanoja "äänekäs", "äänekkäästi", "hiljainen", "hiljaa" jne.) Oppilaat pitävät tästä leikistä, kun sama sana tai ääni toistetaan useasti.
- Seuraavaksi oppilaat nousevat ylös ja toimivat lausumasi sanan mukaan. Voitte ryhtyä leikkiin "Kapteeni käskee" eli *Hans sagt*, jossa oppilas tottelee, kun määrää häntä tekemään jotakin ja sanot: *Hans sagt*. Jos he alkavat toimia, kun Hans ei käske, he putoavat pelistä. Voittajiksi selviytyvät ne, jotka ovat viimeisinä pelissä mukana.

Lopuksi!

- Leikkikää "Seuraa johtajaa" musiikin säestyksellä. Oppilaat käyvät piiriin ja liikkuvat tanssien johtajan jäljessä, ja tämä määrää liikkumistavan ottamalla jonkin kortin ja määräämällä sen mukaisesti: *Schnell tanzen!* (tanssikaa nopeasti) tai *Laut tanzen!* (tanssikaa äänekkäästi). Kun johtaja kommentaa: *Stop!*, musiikki lakkaa ja oppilaat jähmettyvät jonkin eläimen asentoon. Seuraavaksi johtajaksi valitaan parhaan asennon esittäjä, kun hän on kertonut toisille, mitä eläintä hän esittää.

Huomautus: Oppilaat voivat pohtia suomeksi, mitkä eläimet liikkuvat hiljaa, äänekkäästi, hitaasti ja nopeasti, ja havainnollistaa liikkumista malliksi muille. Tässä kohdassa voit kertoa lisäaineistona olevia saksankielisiä eläinten nimiä.

- Välillä voit pyytää eri oppilaita kertomaan, minkä nimistä eläintä he jäljittelevät.
- Pyydä oppilaita istuutumaan ja ryhtymään leikkiin "Arvaa mitä ajattelen!" Pyydä vapaaehtoista oppilasta tulemaan eteen ja ajattelemaan jotakin tänään opittua sanaa. Kukin oppilas saa arvata kaksi kertaa, mikä sana on kyseessä.
- Anna oppilaiden leikkiä, että he ovat jokin eläin, ja anna heidän käyttää käsinukkea.
- Leikin päätteeksi selitä oppilaille, että nyt eläinten on jätettävä jäähyväiset. Heillä oli oikein mukavaa oppilaiden ja ystäviensä seurassa, mutta nyt heidän on palattava Berliinin eläintarhaan.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

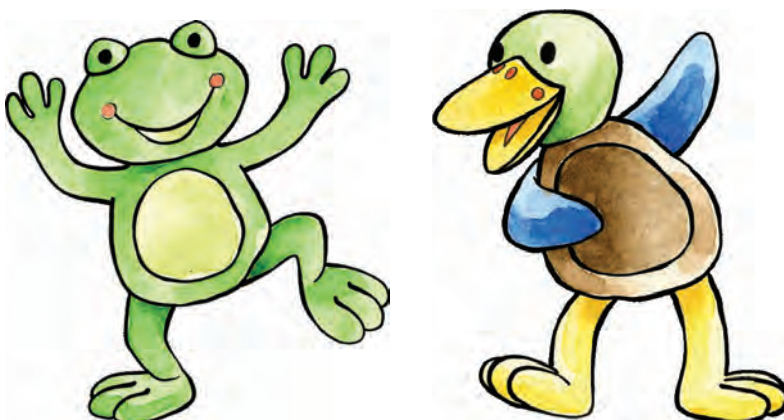

Näytetään toisille!

- Esittäkää *Onkel Fritz* -laulu ja saksankieliset ääntelyt koulun tilaisuudessa.
- Tehkää eläinnaamarit ja asettakaa ne näytteille saksankielisten eläinnimien ja adjektiivien kanssa. (Naamareita voidaan käyttää myös leikittäessä "seuraa johtajaa".)

Lisää iloa!

- Internetistä löytyy runsaasti saksankielisiä eläinlauluja sanoituksineen ja nuotteineen oppilaiden esitettäväksi. Erityisen sopiva on laulu, jossa mehiläiset surisevat *Summ, summ, summ*, ja oppilaat voivat liittyä aluksi vain kertosaakeeseen *Summ, summ, summ, Bienchen summ herum* ("Surr, surr, surr, näin mehiläinen surisee").*
- Oppilaat voivat etsiä itsenäisesti tietoa Berliinin eläintarhasta tai muista Saksan eläintarhoista.
- Oppilaat voivat tehdä kysymys–vastaus-kortteja eläinten nimistä tai leikkiä muistipeliä "Yhdistä parit!" (kuva & nimi tai kuva & ääntely).
- Martina Schwarzin CD ja kirja *Hallo, hallo! Learn More German with Songs* (Goethe-Institut, London) sisältää lisää eläinaiheisia lauluja, esimerkiksi *Tier-Tango*.

Luku 4: Maalaus

(3 oppituntia)

Runko: Felix ja Franzi sisustavat asuntoaan ja keskustelevat väreistä. He ovat piirtäneet kuvan, joka esittää ystävien vierailua, mutta se on mustavalkoinen. He haluaisivat ripustaa kuvan seinälle. Oppilaat auttavat värittämään piirustuksen, niin että siitä tulee maalaus.

Mitä luvussa käsitellään?

- Opitaan värien saksankieliset nimet sekä lauseet
Welche Farbe ist / hat... (Minkä värinen on...)
Meine Lieblingsfarbe ist... (Lempivärini on...)
- Mahdollisesti opitaan monikko: *Meine Lieblingsfarben sind...*
- Opetellaan Suomen ja Saksan lipun värit*
- Opitaan tunnistamaan liput muiden joukosta
- Opitaan, missä maissa puhutaan saksan kieltä

Tarvittavat sanat:

<i>blau</i>	sininen
<i>rot</i>	punainen
<i>grün</i>	vihreä
<i>schwarz</i>	musta
<i>grau</i>	harmaa
<i>rosa</i>	vaaleanpunainen, pinkki
<i>gelb</i>	keltainen
<i>lila</i>	violetti
<i>weiß</i>	valkoinen
<i>gold</i>	kullanvärinen
<i>bunt</i>	kirjava
<i>braun</i>	ruskea
<i>der Regenbogen</i>	sateenkaari

Mahdollista lisäsanastoa:

<i>dunkel / hell</i>	tumma / kirkas
<i>und</i>	ja
<i>Ja</i>	Kyllä
<i>Nein</i>	Ei
<i>Meine Lieblingsfarbe ist...</i>	Lempivärini on...
<i>Meine Lieblingsfarben sind...</i>	Lempivärini ovat
<i>Deutschland</i>	Saksa
<i>Österreich</i>	Itävalta
<i>die Schweiz</i>	Sveitsi
<i>Liechtenstein</i>	Liechtenstein
<i>Luxemburg</i>	Luxemburg
<i>Finnland</i>	Suomi
(tarvittaessa muitakin maita)	

Oppitunti 4.1: Somistetaan kotia

Runko: Felix ja Franzi tutkivat värejä somistaakseen asuntoaan ja pohtivat, mitä värejä he haluavat käyttää. He keskustelevat väreistä, niiden nimistä, mistä väreistä he pitävät ja mitä he aikovat tehdä.

Opitaan!

- Opitaan värien saksankielisiä nimiä ja lauseet *Das ist...! Ist das...?* (Tämä on...! Onko tämä...?)
- Huomataan, että värit helpottavat muistamista.

Valmistaudutaan!

- Äänitiedostot
- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Värilliset kortit, joihin on kirjoitettu värien nimet saksaksi*
- Värikartta*
- Jokaiselle oppilaalle pienet värikortit *Farbensalat*-peliin*

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

- Eri maiden lippuja kuvakortteina* (muun muassa Saksa, Iso-Britannia, Liechtenstein, Belgia, Namibia, Etelä-Afrikka, Luxemburg, Italia, Ranska, Itävalta, Sveitsi, Tšekki, Puola, Brasilia — kaikki maita, joissa saksa on pääkieli tai joissa on merkittäviä saksankielisiä vähemmistöjä).
- Mahdollinen lisävaruste: maailmankartta.

Aloitetaan!

- *Hallo*-laulu, ja Felix ja Franzi ilmaantuvat.
- Sitten Felix ja Franzi esittelevät nipun tai kansion, jossa on värikortteja.
- Felix ja Franzi keskustelevat, millaisilla väreillä he haluaisivat somistaa asuntoaan, ja virittävät oppilaiden kiinnostusta.
- Sitten Felix ja Franzi lausuvat tai laulavat värien nimiä samalla kun esittelevät kortteja tai kankaanpaloja. Sanat esitetään korteilta. Eläimet voivat käyttää erilaisia ääniä pitääkseen oppilaiden mielenkiintoa yllä.
- Oppilaat toistavat värien nimet yksinään tai ryhmänä.

Toimeksi!

- Käytä eri opetusmenetelmiä vakiinnuttamaan ja vahvistamaan opittua, esimerkiksi toistamista, erilaisten äänten käyttämistä, toistoa kun väri on oikein. Sitten Felix tai Franzi voi pidellä sinistä korttia ja kysyä: *Ist das schwarz?* (Onko tämä musta?) He tarkastavat, onko sanat opittu oikein.
- Oppilaat koettavat lukea sanoja huulilta (*Lippenlesen*).
- *Farbensalat*-leikki: Oppilaat muodostavat piirin. Kaikilla on pieni värikortti. Felix, Franzi tai opettaja sanoo kaksi tai kolme väriä, ja näiden oppilaiden on vaihdettava paikkaa. Kun huudetaan *Farbensalat!*, kaikki oppilaat vaihtavat paikkaa.
- *Raten* (arvaa). Felix tai Franzi (sinä) pitelee värikorttia selkä oppilaisiin päin. Oppilaiden on arvattava, mikä väri on kyseessä. Heitä kannustetaan käyttämään kokonaisia lauseita.
- Laulakaa värien nimiä *Jaakko kullan* melodianaan, vaikkapa

*Blau blau blau blau,
Rot rot rot rot,
Weiß weiß weiß...*

- Sitten kysyt oppilailta, mitä värejä Felix ja Franzi mahtavat käyttää asuntonsa somistamiseen. Kerro, että asia selviää seuraavalla oppitunnilla.

Lopuksi!

- Oppitunti päättyy vapaaseen keskusteluun: mistä oppilaat tunnilla pitivät.
- Laulakaa yhdessä *Auf Wiedersehen*.

Oppitunti 4.2: Lempivärit

Runko: Franzi ja Felix keskusteleivat lempiväreistään. Franzi kertoo, että värit auttavat häntä muistamaan tiettyjä asioita. He katsovat kuvaa,* joka esittää heidän ystäviensä vierailua ja muistelevat, minkä värisiä vaatteet ja kakku ja lahjat olivat. He värittävät kuvan ja toteavat: Nyt se on maalaus.

Opitaan!

- Kerrataan värien nimet
- Opitaan nimeämään oma lempiväri
- Huomataan, että tehtävät tai asiat säilyvät muistissa parhaiten värin tai tunnuksen avulla.

Valmistaudutaan!

- Äänitiedostot
- Nuket ja värikortit
- Väritysarkit* väritettäväksi

Toimeksi!

- Felix ja Franzi ilmaantuvat ja esittävät *Hallo*-laulun. Kertaa oppilaiden kanssa, mitä laulu tarkoittaa.
- Felix ja Franzi kysyvät oppilailta, muistavatko he värien nimiä.
- Sitten he kehottavat oppilaita laulamaan värilaulun ja auttamaan järjestettäessä värejä taululle.
- Seuraavaksi muistutat oppilaiden mieleen edellistunnin toimintaa ja kertaatte värit (jotkin värit, kuten *gelb*, saattavat edellyttää erityistä huomiota). Voitte ryhtyä leikkiin *Zeigt mir*: Felix, sinä tai Franzi pyytää oppilaita näyttämään tai osoittamaan jotakin tietynväristä esinettä, esimerkiksi *Zeigt mir etwas, das blau ist*. Oppilaat osoittavat tai nostavat ilmaan sopivan esineen, kuten muovipalikan.

- Esitä värejä ja kysy oppilailta, osaavatko he kertoa niiden nimet Felixille ja Franzille.
- Kannusta oppilaita käyttämään kokonaisia lauseita, kuten *Das ist Schwarz*.

Huomautus: Värien nimet kirjoitetaan saksassa isolla alkukirjaimella, kun niitä käytetään substantiiveina, esimerkiksi *Das Hellblau von diesem Auto ist besonders schön* (Tämän auton vaaleansininen [väri] on erityisen kaunis). *Die Farbe Grün ist meine Lieblingsfarbe* (Vihreä on lempiväriini). Kun sanotaan: *Das Haus in weiß* (Talo on valkoinen), väri esiintyy adjektiivina ja siksi se kirjoitetaan pienellä alkukirjaimella.

- Esittele värilaulu ja käytä sävelmää *I can sing a rainbow...* (sanat alla)

Rot und Gelb und Blau und Grün, (Punainen ja keltainen ja sininen ja vihreä,
Grau und Rosa und Schwarz, harmaa ja pinkki ja musta,
Braun, Orange und Lila. musta, oranssi ja violetti.
Das sind Farben. Nämä ovat värejä
Und sie sind so schön! ja kauniita ne ovat!)

- Felix ja Franzi esittelevät lauseen *Meine Lieblingsfarbe ist...* ja selittävät sen merkityksen esittelemällä lempiväriänsä ja korostamalla asiaa sopivalla intonaatiolla.
- Voidaan toistaa musiikkia ja oppilaat kierrättävät palloa, ja kun musiikki lakkaa, pallon haltijaa kannustetaan kertomaan: *Meine Lieblingsfarbe ist...*
- Franzi selostaa, kuinka hän muistaa tilanteita ja asioita paremmin kun ajattelee niiden väriä.

Lopuksi!

- Franzi katselee piirustusta, jonka hän teki Felixin ystävien vierailusta, ja juttelee Felixin kanssa vieraiden asuista. Oppilaita kehoitetaan auttamaan, ja he alkavat värittää kuvaa.
- Oppilaat värittävät kuvat itsenäisesti. Valmiit työt voidaan asettaa näytteille.
- Lisämateriaali: Jotkut oppilaat saattavat kysyä sanoja *dunkel* (tumma) tai *hell* (vaalea)
- Joillakuilla oppilailla voi olla useita lempivärejä. Felix ja Franzi tai opettaja voivat esitellä lauseen: *Meine Lieblingsfarben sind... und...*
- Oppilaat esittelevät väritystehtävänsä luokalle ja kertovat, mitä he muistavat vierailusta. Felix ja Franzi laulavat oppilaiden kanssa.

Oppitunti 4.3: Saksankieliset maat ja niiden liput

Runko: Felix ja Franzi ilmaantuvat ja keskusteleivat maiden lipuista ja niiden väreistä. He esittelevät saksan kieltä maailmalla ja näyttävät lippuja ja osoittavat maita kartalta tai maapallosta. He osoittavat kartalta myös oman asuinpaikkansa.

Opitaan!

- Kerrataan värejä eri maiden lippujen avulla.
- Etsitään kartalta eri valtioita sekä oma kotipaikka.

Valmistaudutaan!

- Eri maiden lippuja kuvakortteina* (muun muassa Saksa, Iso-Britannia, Suomi, Liechtenstein, Belgia, Namibia, Etelä-Afrikka, Luxemburg, Italia, Ranska, Itävalta, Sveitsi, Tšekki, Puola, Brasilia — kaikki maita, joissa saksa on pääkieli tai joissa on merkittäviä saksankielisiä vähemmistöjä).

Huomautus: Älä käytä kaikkia maita — valikoima riittää.

- Värikortit
- Mahdollinen lisävaruste: maailmankartta.

Aloitetaan!

- Felix ja Franzi keskustelevat matkailusta ja eri kielistä. He kertovat, missä he ovat käyneet tai mihin haluaisivat matkustaa. He mainitsevat tunnettuja maamerkkejä ja kiinnostavia paikkoja. He osoittavat, missä puhutaan saksaa.

Huomautus: Toinen aloitusmahdollisuus. Felix ja Franzi ilmaantuvat asumuksestaan ja tuovat lippuja. He kysyvät, minkä valtioiden lipuista on kyse. Mitä yhteistä näillä valtioilla on? (Kaikissa puhutaan saksaa.)

Toimeksi!

- Felix ja Franzi esittävät lippukortteja ja kertaavat värejä oppilaiden kanssa. Esimerkkilauseita: *Hier ist die deutsche Flagge. Die Flagge ist schwarz, rot und gold.* Oppilaat toistavat värien nimiä.
- Voidaan soveltaa useita leikkejä, esimerkiksi *Lippenlesen* ja *Zeigt mir ja Was ist hinter meinem Kopf?* (Pitelet lippua oppilaan pään takana ja oppilaan pitää arvata: *Ist es Deutschland?* Muut vastaavat kuorossa: *Ja* tai *Nein*.)

Lopuksi!

- Valmista värittömiä maalippuja väritysvihjeiden kera oppilaiden väritettäväksi. (*Wir malen Flaggen*.)

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Näytetään toisille!

- Oppilaat esittelevät oppimaansa. He valmistavat värikkään koosteen, joka sisältää:
 - väritystehtävä sekä lippuja, joihin on merkitty avainsanat
 - itse etsittyjä perustietoja saksankielisistä maista
 - valokuvaryhmä, jossa oppilaiden kuvat ja puhekuplassa lempiväri.
- Oppilaat järjestävät koko koululle tietokilpailun, jonka aiheena ovat maaliput. Muiden on vastattava, minkä valtion lippu on kyseessä. Parhaille voidaan antaa palkinto.

Lisää iloa!

- Oppilaat voivat perehtyä itsenäisesti Saksaan.
- Martina Schwarzin CD:stä ja kirjasta *Hallo, hallo! Learn More German with Songs* (Goethe-Institut, London) löytyy lisää aineistoa (laulut *Wie spricht man in...?* ja *Ich reise durch die Welt*). Nämä laulut sopivat monikielisiin tilanteisiin.

Luku 5: Hedelmäsalaattia

(4 oppituntia)

Runko: Felix ja Franz palaa ostoksilta mukanaan kassillinen hedelmiä. He kertovat, että hedelmät ovat terveellisiä ja he haluavat valita hedelmäsalaattiin sopivia hedelmiä. Kun he valmistavat hedelmäsalaattia, oppilaat voivat liittyä mukaan ja syödä heidän seurassaan.

Mitä luvussa käsitellään?

- Hedelmien saksankielisiä nimiä
- Puhutaan terveellisestä ravinnosta
- Saksankielistä arvuuttelua
- Kuinka valmistetaan hedelmäsalaattia
- Hedelmäaiheinen laulu: *Ich habe eine Banane...*
- Kuinka pyydetään ja kiitetään
- Saksankielistä kielivoimistelua*

Tarvittavat sanat:

<i>die Orange</i>	appelsiini
<i>die Banane</i>	banaani
<i>der Apfel</i>	omena
<i>die Birne</i>	päärynä
<i>die Ananas</i>	ananas
<i>Danke</i>	Kiitos
<i>Bitte</i>	Ole hyvä
<i>Magst du...?</i>	Pidätkö...?
<i>Ich mag...</i>	Minä pidän...
<i>der Obstsalat</i>	hedelmäsalaatti
<i>Was ist das?</i>	Mitä / Mikä tämä on?
<i>Was haben wir gekauft?</i>	Mitä ostimme?
<i>Augen zu!</i>	Silmät kiinni!
<i>Augen auf!</i>	Silmät auki
<i>oben</i>	ylhäällä / yläpuolella
<i>unten</i>	alhaalla / alapuolella

Lisäsanastoa:

<i>die Zitrone</i>	sitruuna
<i>die Pflaume</i>	luumu
<i>die Erdbeere</i>	mansikka
<i>gesund / ungesund</i>	terveellinen / epäterveellinen

Oppitunti 5.1: Ostoskassi

Runko: Felix ja Franzi tuovat ostoskassin, jossa on hedelmiä. Oppilaat arvaavat, mitä Franzi ja Felix haluavat niistä tehdä.

Opitaan!

- Hedelmien saksankielisiä nimiä

- Puhutaan terveellisestä ravinnosta
- Kerrataan: *Das ist...! Ist das...? Was ist das?* (Luku 4)

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Kassillinen hedelmiä (omenia, appelsiineja, banaaneja, ananaksia, päärynöitä)
- Kuvakortteja: Hedelmät*

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix ja Franzi tuovat ostoskassin. Voit kurkistaa kassiin ja todeta, että siellä on jotakin todella terveellistä. Oppilaat ottavat hedelmiä kassista ja arvaavat, mitä Franzi ja Felix haluavat valmistaa: *Obstsalat* (hedelmäsalaattia). Oppilaat toistavat sanan *Obstsalat*.
- Näytät jotakin hedelmää ja sanot nimen hausalla (isoisän, taaperon, hienostorouvan) äänellä. Oppilaat toistavat.

Toimeksi!

- Pane hedelmiä kiertämään. Kun oppilas saa hedelmän, hänen on nostettava se ilmaan ja sanottava nimi saksaksi.
- Kertaus: *Das ist...! Ist das...? Lisää: Was ist das?* (Luku 4). Nosta omena ja sano: *Das ist der Apfel! Ist das der Apfel?* Oppilaat vastaavat: *Ja!* Nosta päärynä ja kysy: *Ist das der Apfel?* Oppilaat vastaavat: *Nein! Die Birne!* Nosta muita hedelmiä ja kysy: *Was ist das?*
- *Eckenspiel* (nurkkaleikki): Vie luokan jokaiseen nurkkaan hedelmä. Sovitun merkin tullessa (taputus, musiikin lakkaaminen) oppilaiden on pysähdyttävä ja kuunneltava. Sanot jokin hedelmän nimen, ja oppilaat kävelevät asianomaiseen nurkkaan. Toinen vaihtoehto on, että oppilaat seisovat ja ainoastaan osoittavat oikeaan nurkkaan. (Katso kohdasta "Lisäilöä" muita vaihtoehtoja *Eckenspiel*-leikkiin.)
- *Reihenfolge merken* (muista järjestys): Aseta kolme hedelmää mielivaltaiseen järjestykseen. Kehota oppilaita painamaan hedelmien järjestys mieleensä. Käske: *Augen zu!* (Silmät kiinni!) ja vaihda hedelmien järjestystä. Käske: *Augen auf!* (Silmät auki!) ja pyydä oppilaita kertomaan hedelmien alkuperäinen järjestys. Voit ottaa neljännekin hedelmän.

Lopuksi!

- Felix kysyy oppilailta: *Was haben wir gekauft?* (Mitä ostimme?) Oppilaat vastaavat, mikä hedelmä on kyseessä ja panevat sen takaisin ostoskassiin.
- Kaikki toistavat yhdessä viiden hedelmän nimet.
- Felix ja Franzi kertovat, että heidän täytyy ryhtyä tekemään hedelmäsalaattia ja he palaavat taas.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Oppitunti 5.2: Arvoitus

Runko: Felix ja Franzi esittävät oppilaille arvoituksen.

Opitaan!

- Harjoitellaan hedelmien saksankielisiä nimiä
- Kerrataan värejä
- Opetellaan laulu hedelmistä ja väreistä

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Punainen, keltainen ja vihreä omena tai niitä esittävät kuvakortit
- Omena, banaani, appelsiini, päärynä ja ananas tai kuvakortit
- Äänitiedostot

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix ja Franzi esittävät oppilaille arvoituksen: *Was ist rot oder gelb oder grün?* (Mikä on punainen tai keltainen tai vihreä?) Felix ja Franzi joutuvat lähtemään eivätkä voi jäädä odottamaan vastausta, mutta he lupaavat palata oppitunnin lopulla kuulemaan, osasivatko oppilaat ratkaista arvoituksen.
- Kertaa, kuinka Felix ja Franzi kävivät ostamassa hedelmiä. Oppilaat toistavat hedelmien nimet saksaksi. Voit näyttää hedelmiä tai kortteja.

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Toimeksi!

- Kysy oppilailta: *Welche Farbe hat der Apfel?* (Minkä värinen on omena?) Oppilaat kertaavat värit. Toista tämä eri hedelmillä. Laulakaa värilaulu luvusta 4.
- Kysy: *Ist die Birne blau?* (Onko päärynä sininen?) Oppilaat vastaavat: *Nein, die Birne ist grün.* (Ei, päärynä on vihreä.)
- Leikkikää: Opettaja tai oppilas esittää esimerkiksi lauseen: *Die Banane ist gelb.* (Banaani on keltainen.) Jos lause pitää paikkansa, oppilaat nousevat ylös. Jos lause on epätosi, he jäävät istumaan.
- Esittele laulu hedelmistä ja väreistä (CD, audio- tai videotiedosto): *

Ich habe eine Banane und die Banane ist gelb.

Die ist oben gelb, die ist unten gelb,

die ist oben unten gelb, gelb, gelb.

Ich habe eine Banane und die Banane ist gelb.

(Minulla on banaani ja banaani on keltainen.
Se on keltainen ylhäältä, se on keltainen alhaalta,
se on yltä päältä keltainen, keltainen, keltainen.
Minulla on banaani ja banaani on keltainen.)

- Vaihtelee hedelmän ja värin nimeä ja pitele aina ylhäällä hedelmää tai kuvakorttia, josta laulatte. Osoita hedelmän ylä- tai alaosa laulun aikana.
- Laulua voidaan laulaa eri tavoin: pojat laulavat hedelmästä ja tytöt väristä, ja muut sanat lauletaan yhdessä.

Lopuksi!

- Palataan arvoitukseen. Kertaa: *Was ist rot oder gelb oder grün?* Oppilaat arvaavat. Oikea vastaus kuuluu: *der Apfel.* Opettaja näyttää joko kolme omenaa (punaisen, keltaisen ja vihreän) tai kolme kuvakorttia.
- Felix ja Franzi tulevat esiin, ja oppilaat kertovat, mikä on vastaus arvoitukseen.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen.*

Oppitunti 5.3: Teemme hedelmäsalaattia

Runko: Franzi ja Felix ovat ottaneet kaiken valmiiksi ja tekevät hedelmäsalaattia. He antavat sitä oppilaille. Opettaja kertoo, miksi hedelmäsalaatti on erityisen terveellistä.

Opitaan!

- Opitaan tekemään hedelmäsalaattia
- Opitaan sanomaan "kiitos" ja "ole hyvä" saksaksi.

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Hedelmäsalaatin ainekset: pilkottuja hedelmiä astioissaan, kulho, kauha, astiat ja lusikat oppilaille
- Kamera, jolla kuvataan hedelmäsalaatin valmistusta ja syömistä
- Tehtäväpaperi* (yksi riittää, jos se täytetään yhdessä, tai niin monta, että jokaiselle riittää, jos jokainen täyttää omansa)

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu
- Felix ja Franzi ilmaantuvat kauhan ja kulhon kanssa. He sanovat: *Wir machen einen Obstsalat!* (Teemme hedelmäsalaattia.) He kysyvät, haluaisivatko oppilaat auttaa heitä.
- Opettaja voi pohtia oppilaiden kanssa, mitä aineksia hedelmäsalaattiin tarvitaan ja miksi se on terveellistä (suomeksi).
- Kerratkaa tarvittavien hedelmien nimet.

Toimeksi!

- Pane pilkottuja hedelmiä lautaselle oppilaiden eteen. Kysy: *Was ist das?* ja osoita lautasta. Oppilaat lausuvat hedelmän nimen ja panevat ainekset kulhoon. Kaikki oppilaat toistavat nimen. Sinä sanot: *Danke*.
- Joku oppilaista sekoittaa hedelmiä kauhalla. Sinä sanot: *Danke*. Myös Franzi ja Felix sanovat: *Danke*.
- Kun kaikki hedelmät on sekoitettu kulhoon, opettaja kysyy uudestaan: *Was ist im Obstsalat?* (Mitä hedelmäsalaatissa on?) Oppilaat toistavat hedelmien nimet.
- Voit tarjoilla salaattia oppilaille ja opastaa heitä sanomaan: *Danke*, ja itse vastaat: *Bitte*. (Ole hyvä.)

Huomautus: Selvitä ensin mahdolliset allergiat!

- Kun kaikille on tarjoiltu, kaikki syövät yhdessä. Kaikki voivat sanoa: *Guten Appetit!* (Hyvää ruokahalua!) Myös Felix ja Franzi syövät leikisti. Ota valokuvia, kun oppilaat valmistavat ja syövät hedelmäsalaattia.

Lopuksi!

- Felix ja Franzi kehuvat oppilaita salaatinvalmistuksesta. He haluavat kirjoittaa ystävilleen Berliinin eläintarhaan ja kertoa, kuinka hedelmäsalaattia valmistetaan. Yhdessä oppilaiden kanssa he täyttävät mallipostikortin ja ovat lähettävinaan sen Berliiniin. (Mallipostikortti voidaan antaa myös jokaisen oppilaan valmistettavaksi, jos aika riittää. Voidaan käyttää myös sähköistä postikorttia, joka löytyy Berliinin eläintarhan verkkosivulta.)
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Oppitunti 5.4: Mistä pidät?

Runko: Felix ja Franzi väittelevät siitä, mitä hedelmäsalaattiin pantaisiin seuraavalla kerralla. Oppilaat auttavat heitä päättämään.

Opitaan!

- Kerrataan hedelmien saksankielisiä nimiä
- Opitaan sanomaan, mistä pitää ja mistä ei pidä
- Opitaan saksalaista kielivoimistelua

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Hedelmiä tai kuvakortit: omena, banaani, appelsiini, päärynä ja ananas
- *Obstsalat*-leikkiin: pienet kortit, joissa hedelmän kuva. Varmista että jokaiselle oppilaalle on kortti ja eri hedelmiä on suunnilleen yhtä paljon.

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu
- Felix ja Franzi ilmaantuvat väitellen: *Ich mag Bananen!* (Minä pidän banaaneista!) *Ich mag Ananas!* (Minä pidän ananaksesta!) He selittävät oppilaille, että he haluavat tehdä jälleen hedelmäsalaattia mutta eivät osaa päättää, mitä siihen panisivat.
- Felix esittelee kysymyksen: *Magst du...? Ich mag... Magst du die Ananas /die Banane/die Orange/die Birne/den Apfel?* Oppilaat vastaavat: *Ja!* tai *Nein!*

Huomautus: Akkusatiivissa maskuliininen artikkeli *der* (*der Apfel*) muuttuu muotoon *den* (*Magst du den Apfel?*). Käytä sitä korrektisti mutta älä selitä oppilaille. Aihe ei kuulu vielä tähän yhteyteen. Korjaa oppilaita ainoastaan toistamalla oikea muoto. Akkusatiivista ja sijamuodoista löydät lisätietoja liitteestä.*

Toimeksi!

- Aseta hedelmät tai kuvakortit luokan keskelle ja kysy: *Was magst du?* Oppilaat vastaavat sanoen: *Ich mag...* ja nostavat ylös asianomaisen hedelmän tai kortin.
- Leikkikää *Obstsalat*-leikkiä: Kaikki seisovat piirissä. Jokaiselle oppilaalle annetaan pikkukortti, jossa on hedelmän kuva. Vuorollaan oppilas ilmoittaa (tarvittaessa opettajan avustamana): *Ich mag Ananas*. Kaikki, joilla on *Ananas*-kortti, joutuvat vaihtamaan paikkaa. Ja niin edelleen. Jos oppilas sanoo: *Ich mag Obstsalat*, on kaikkien vaihdettava paikkaa.
- Opeta luokalle kielivoimistelua. (Tässä voit esitellä yleisiä saksalaisia nimiä. Lisää liitteessä.*)

*Annette mag Ananas, Ananas mag Annette. (mag – pitää)
Bernd mag Bananen, Bananen mag Bernd.
Oskar mag Orangen, Orangen mag Oskar.
Bettina mag Birnen, Birnen mag Bettina.*

- Oppilaat voivat muokata lisää kielivoimisteluloruja luokkatovereidensa nimistä.

Lopuksi!

- Felix ja Franz palaavat ja kertovat oppilaille, että heidän kiistansa on ratkennut. He aikovat panna hedelmäsalaattiin sekä banaania että ananasta. Oppilaat saavat päättää, mikä valitaan salaattiin kolmanneksi hedelmäksi.
- Oppilaat kertovat Felixille ja Franzille kielivoimistelusta.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Näytetään toisille!

- Pane hedelmäsalaattivalokuvia taululle tai käytä niitä koulun lehdessä.
- Oppilaat voivat kutsua toisen luokan valmistamaan hedelmäsalaattia kerallaan.

Lisää iloa!

- Rosa Löwen kirja *Essen kunterbunt, Leckeres für Bauch und Mund*. ISBN 3-551-15094-X
- Muita mahdollisuuksia *Eckenspiel*-leikkiin. Sijoita hedelmäkuvakortteja luokan nurkkiin ja kysy oppilailta: *Was magst du?* tai *Was magst du nicht?* Oppilas menee asianomaiseen nurkkaan ja vastaa: *Ich mag ... (nicht)*. Sijoita värikortteja tai värien nimiä luokan nurkkiin ja kysy: *Welche Farbe hat der Apfel?* Oppilas menee asianomaiseen nurkkaan.

Huomautus: Leikkiä voidaan muokata sanastonkertauksiin.

- Oppilaat voivat myös valmistaa julisteen, jossa edistetään terveellisiä ruokailutottumuksia saksaksi käyttäen opittuja lauseita.

Luku 6: Pesukone menee rikki

Runko: Felixin pesukone rikkoutuu. Hän kysyy oppilailta, voisivatko nämä auttaa pyykinpesussa.

Mitä luvussa käsitellään?

- Vaatteiden saksankielisiä nimiä
- Kuinka värisanoja käytetään kuvaamaan vaatteita
- Laulu *Mein Hut, der hat drei Ecken*
- Perinteinen saksalainen leikki *Ich packe meinen Koffer*.

Tarvittavat sanat:

<i>die Hose</i>	housut
<i>der Pullover</i>	villapaita
<i>die Jacke</i>	takki

<i>der Schal</i>	kaulaliina
<i>das Kleid</i>	mekko
<i>der Rock</i>	hame
<i>der Hut</i>	hattu
<i>die Schuhe</i>	kengät
<i>wir waschen</i>	me pesemme
<i>wir bügeln</i>	me silitämme
<i>den ganzen Tag</i>	koko päivän
<i>Welche Farbe hat...?</i>	Minkä värinen on...?
<i>kaputt</i>	rikki / epäkunnossa

Lisäsanastoa:

<i>die Socken</i>	sukat
<i>das T-Shirt</i>	T-paita
<i>die Handschuhe</i>	käsineet
<i>der Mantel</i>	päälystakki
<i>die Stiefel</i>	saappaat
<i>das Hemd</i>	paita
<i>die Bluse</i>	pusero
<i>der Gürtel</i>	vyö
<i>das Trikot</i>	trikoo
<i>eins, zwei, drei</i>	yksi, kaksi, kolme

Oppitunti 6.1. Kaputt!

Runko: Felix on asumuksessaan ja oppilaat kuulevat hänen huudahtavan: *Kaputt, kaputt*. Hän tulee ulos vaatekorin kanssa. Hän kertoo oppilaille, että pesukone on mennyt rikki. Hän kysyy oppilailta, voisivatko nämä auttaa häntä pyykinpesussa.

Opitaan!

- Vaatteiden saksankielisiä nimiä
- Kerrataan: *Das ist...! Ist das...? Was ist das?* (Luku 4)

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Korillinen vaatteita, pyykkinaru, leikkisilitysrauta (jos käytettävissä), pyykkipoikia
- Valokuva rikkiäisestä pesukoneesta (ei välttämätön)

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix huutaa: *Kaputt, kaputt*. Hän kertoo oppilaille, että pesukone on mennyt rikki. Hän voi havainnollistaa sanaa *kaputt* kepillä, jonka hän murtaa. Hän kysyy oppilailta, voisivatko nämä auttaa häntä pyykinpesussa. Voit selostaa oppilaille ja Felixille, kuinka pyykkiä pestiin ennen vanhaan käyttämällä käsiä ja pyykkilautaa.

Toimeksi!

- Käske oppilaita valmistautumaan pyykinpesuun. He istuvat piiriin lattialle, käärivät hihat ylös jne.
- Ota korista vaatekappale kerrallaan, pitele sitä ylhäällä ja kerro saksankielinen nimi. Oppilaat toistavat. Sitten kaikki ovat pesevinään ja laulavat:

*Wir waschen, wir waschen,
wir waschen den ganzen Tag.
Wir waschen, wir waschen,
wir waschen den ganzen Tag. (Pesemme koko päivän.)*

- Ripusta vaate sen jälkeen pyykkinarulle. Toista kysymystä: *Was ist das?* ja oppilaat toistavat nimen.
- Kun kaikki vaatekappaleet ovat pyykkinarulla, ota yksi vaate pois samalla kun oppilaat sulkevat silmänsä. He arvaavat, mikä puuttuu.
- Nyt kaikki vaatteet ovat kuivuneet. Osoita jotakin vaatetta, ja oppilas sanoo sen nimen saksaksi. Tämä oppilas ottaa vaatteen ja on silittävinään sitä (leikkisilitysraudalla, jos mahdollista). Oppilaat laulavat johdollasi:

*Wir bügeln, wir bügeln,
wir bügeln den ganzen Tag.
Wir bügeln, wir bügeln,
wir bügeln den ganzen Tag. (Silitämme koko päivän.)*

- Sitten oppilaat panevat vaatteet takaisin vaatekoriin.

Kerrataan!

- Felix sanoo oppilaille: *Danke schön*.
- Franzி tulee ja kertoo kuulleensa Felixiltä, että oppilaat ovat auttaneet pyykinpesussa. Hän kysyy: *Was habt ihr gewaschen?* (Mitä te pesitte?) Oppilaat toistavat kaikkien vaatekappaleiden nimet. (Franzi voi pyytää heitä auttamaan uudestaan, jos kertausta tarvitaan lisää.)
- Franzி sanoo oppilaille: *Danke schön*.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Oppitunti 6.2: Pakataan matkalaukku

Runko: Franzி kertoo oppilaille, että hän lähtee muutamaksi päiväksi sisarensa luo. Hän ei osaa päättää, mitä vaatteita pakkaisi mukaan. Oppilaat auttavat valitsemaan.

Opitaan!

- Harjoitellaan käyttämään vaatteiden nimiä saksaksi
- Kerrataan värejä
- Opetellaan perinteinen saksalainen leikki *Ich packe meinen Koffer*.

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Pieni matkalaukku
- Erivärisiä vaatteita

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Franzி ilmaantuu matkalaukun kanssa. Hän kertoo, että hän on lähdössä vierailulle sisarensa luo muutamaksi päiväksi. Hän ei osaa päättää, mitä vaatteita pakkaisi mukaan. Hän pyytää oppilaita auttamaan.
- Franzி avaa matkalaukkunsa ottaa vaatteita yksi kerrallaan ja kysyy oppilailta: *Was ist das?* Oppilaat toistavat saksankieliset nimet.

Toimeksi!

- Vaatteet levitetään esille, ja ilmenee, että kutakin vaatetta on kaksi tai kolme eriväristä kappaletta. Franzி tai opettaja

kysyy: *Welche Farbe ist das?* Oppilaat sanovat värin tai käyttävät kokonaista lausetta, esimerkiksi *Die Hose ist braun, Die Schuhe sind schwarz.*

- Franzi kysyy: *Ist das Kleid blau?* Oppilaat vastaavat *Ja* tai *Nein*.
- Oppilaat auttavat Franzia valitsemaan vaatteita matkalaukkuun. He sanovat: *Nimm den gelben Rock.* (Ota keltainen hame.)

Huomautus: Ei ole tärkeää, käyttävätkö oppilaat korrekteja adjektiivimuotoja. Itse käytä aina korrekteja päätteitä (*den blauen Rock, die blaue Hose, das blaue Kleid*).*

- Franzi sanoo oppilaille: *Auf Wiedersehen*, ja lähtee matkalaukun kanssa.
- Kysy oppilailta, mitä he pakkaisivat matkalaukkuun. Selitä leikin *Ich packe in meinen Koffer...* säännöt (Pakkaan matkalaukkuuni...) Ensimmäinen oppilas sanoo: *Ich packe in meinen Koffer...* (jonkin vaatekappaleen nimi saksaksi). Seuraava oppilas toistaa lauseen ja lisää jokin uuden vaatteen. Esimerkki: *Ich packe in meinen Koffer die Hose. – Ich packe in meinen Koffer die Hose und das Kleid. – Ich packe in meinen Koffer die Hose, das Kleid und den Pullover.* Helpommassa versiossa voidaan jättää pois sanat *in meinen Koffer*. Lisätietoa tässä lauseessa käytetyistä kieliopillisista muodoista on liitteessä.*

Lopuksi!

- Felix tulee kysymään, joko Franzi lähti ja mitä hän otti mukaansa. Oppilaat kertovat, mitä vaatteita hän pakkasi matkalaukkuunsa. Felix voi sanoa ilahtuvansa siitä, että Franzi sai kaiken tarvittavan mukaan, ja odottavansa hänen paluutaan.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Oppitunti 6.3: Paperihattu

Runko: Felixillä on erikoinen hattu, jossa on kolme kolkkaa. Franzia odotellessaan hän laulaa laulun.

Opitaan!

- Lauletaan laulu *Mein Hut, der hat drei Ecken*
- Opetellaan ensimmäiset numerot
- Opitaan, ettei Saksassakaan käytetä koulupukuja.

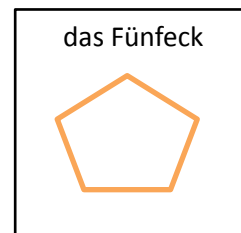
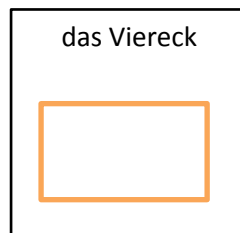

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Äänitiedostot
- Felixin paperihattu ja paperia (oikeaan kokoon leikattuna) jokaiselle oppilaalle
- Franzin matkalaukku edelliseltä oppitunnilta.
- Valinnaisesti: valokuvia saksalaisista koululaisista*

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix ilmaantuu paperihattu päässä, laualen laulua *Mein Hut, der hat drei Ecken*. Hän kysyy oppilailta, osaavatko he arvata mistä laulu kertoo.
- Felix selittää sanat (opettaja avustaa). Hän kertoo, että oppilaat voivat yhtyä lauluun.

Toimeksi!

- Esittele laulu (tarvittaessa käytä äänitiedostoa) *Mein Hut, der hat drei Ecken** ja kunkin säkeen eleet:

Mein Hut (osoita itseäsi ja tee käsillä hattu päähäsi),

der hat drei Ecken (näytä kolme sormea ja ojenna peukalo ja etusormi kulmaksi),

drei Ecken (näytä kolme sormea ja ojenna peukalo ja etusormi kulmaksi)

hat mein Hut (osoita itseäsi ja tee käsillä hattu päähäsi),

und hätt' er nicht (pudista päätäsi) *drei Ecken* (näytä kolme sormea ja ojenna peukalo ja etusormi kulmaksi),

dann wär' er nicht (pudista päätäsi) *mein Hut* (osoita itseäsi ja tee käsillä hattu päähäsi).

- Esittäkää laulu oppilaiden kanssa muutaman kerran.
- Oppilaat saavat nyt tehdä omat hatut. Vähemmän näppärät saattavat tarvita apua. Näytä vaihe vaiheelta, kuinka hattu valmistuu. Käytä Felixiä kannustajana.
- Esittäkää laulu *Mein Hut, der hat drei Ecken* uudestaan, kun oppilailla on hatut.
- Halutessasi voit ryhtyä jättämään sanan *mein* pois ja hyräilemään *hmm* mutta säilytä ele. Seuraavalla kerralla jätä *mein* ja *Hut* pois ja niiden sijaan hyräile *hmm*, *hmm* ja niin edelleen.
- Tuota Franzi takaisin sisarensa luota matkalaukun kanssa. Franzi kertoo oppilaille, että hän valitsi juuri oikeat vaatteet mukaan. Franzi avaa matkalaukun ja ottaa vaatteet esiin ja oppilaat lausuvat niiden nimen.
- Franzi kertoo oppilaille, että hänen sisarenpoikansa ei pidä koulupukua Saksassa. Oppilaat käyttävät koulussa arkivaatteita niin kuin Suomessakin. (Voit näyttää valokuvia saksalaisista koululaisista.*)

Lopuksi!

- Franzi sanoo Felixille *Hallo* ja kysyy, miksi hänellä on hattu päässä. Felix kertoo, että he tekivät paperihattuja ja oppivat hattulaulun. Felix ja oppilaat esittävät laulun Franzille hatut päässä.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

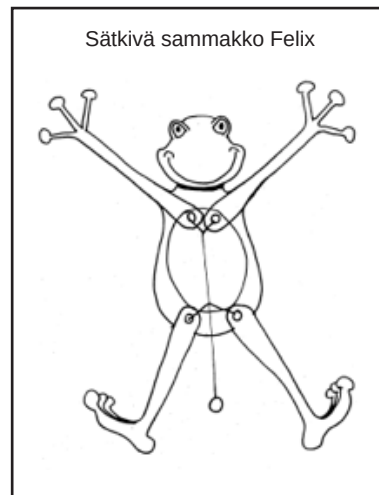
Näytetään toisille!

- Järjestäkää näyttely, johon oppilaat maalaavat vaatekappaleita ja kirjoittavat niiden saksankieliset nimet.
- Laatikka sana-arvauskilpailu, jonka oppilaat voivat esittää toiselle luokalle. Voittaja voidaan arpoa ja hänelle antaa palkinnoksi manteleita, jotka viittaavat sanaan *Mantel* 'päällystakki'.
- Esittäkää koulun tapahtumassa laulu *Mein Hut, der hat drei Ecken* ja mahdollisia muunnelmia (jäljempänä). Oppilaat voivat käyttää hattuja, jotka he ovat koristelleet etukäteen.

Lisää iloa!

- Muokatkaa laulua *Mein Hut, der hat drei Ecken*, esim. *Mein Schal, der hat drei Farben* tai *Mein Kleid, das hat zwei Ärmel*
- Askarrelkaa oppilaiden kanssa "Sätkivä sammakko"
- Esittäkää oppilaiden kanssa *Hampelmannlied**

Luku 7: Aamiaiselle

(3 oppituntia)

Runko: Felix ja Franzi eivät ehdi syödä aamiaista kotonaan, koska he ovat nukkuneet liian pitkään, mutta koulussa heidän ystävänsä päättävät antaa heille ruokaa. Franzi kutsuu heidät viikonloppuna postilaatikkoon nauttimaan saksalaista aamiaista.

Mitä luvussa käsitellään?

- Aamiaisruokien ja -juomien nimiä
- Perustietoa tavanomaisesta saksalaisesta aamiaisesta*
- Kuinka ruokaa arvioidaan
- Perinteinen saksalainen ruokalaulu *Wir haben Hunger*

Tarvittavat sanat:

Was isst du?

Zum Frühstück esse / trinke ich...

Ich esse / trinke gern...

Ich esse / trinke nicht gern...

das Brot

Mitä sinä syöt

Aamiaiseksi minä syön / juon...

Minä syön / juon mielelläni
(kernaasti)...

Minä en mielelläni syö / juo...

leipä

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

<i>das Brötchen</i>	sämpylä
<i>die Butter</i>	voi
<i>die Wurst</i>	makkara
<i>die Marmelade</i>	hillo
<i>ein Ei (zwei Eier)</i>	kananmuna (kaksi kananmunaa)
<i>der Käse</i>	juusto
<i>das Müsli</i>	mysli
<i>das Obst</i>	hedelmä
<i>der Toast</i>	paahtoleipä
<i>die Milch</i>	maito
<i>die Schokolade</i>	suklaa
<i>und</i>	ja
<i>der Saft</i>	mehu
<i>das Wasser</i>	vesi
<i>der Tee</i>	tee
<i>der Kaffee</i>	kahvi
<i>Lecker!</i>	Maukasta!
<i>Schmeckt gut. / Schmeckt nicht gut.</i>	Maistuu hyvältä. / Ei maistu hyvältä.
<i>Wir haben Hunger.</i>	Meidän on nälkä.

Oppitunti 7.1: Felix ja Franzi ovat nälkäisiä

Runko: Felix ja Franzi ovat nukkuneet liian pitkään. He kiiruhtavat kouluun ja saavat ruokaa ystäviltään.

Opitaan!

- Aamiairuokien ja -juomien nimiä
- Kerrataan: *Das ist... Ist das...?* (Tämä on... Onko tämä...?)
- Opitaan, mitä tavanomaiseen saksalaiseen aamiaiseen sisältyy.

Valmistaudutaan!

- Kuvakortteja* joissa on ruokien ja juomien kuvia sekä alla nimiä

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix ja Franzi säntäävät esiin. He kertovat, että he eivät heränneet ajoissa ja voitte kuulla Felixin mahan kurisevan. Oppilaat kuuntelevat kurinaa. Felix ja Franzi nukkuivat liian pitkään. Molemmat haluaisivat syödä tukevan saksalaisen aamiaisen. Mutta heillä on kiire kouluun. Nuket pohtivat, mitä he haluaisivat syödä ja juoda matkalla.
- Opettaja näyttää kortteja, joissa on saksalaisten aamiairuokien nimiä, ja lausuu nimet kuin pitäisi ruoista suuresti. Oppilaat toistavat.

Toimeksi!

- Kerratkaa: *Das ist... Ist das...? Was ist das?* (luku 2)
- Näytä korttia, jossa on sämpylän kuva, ja kysy: *Ist das ein Brötchen?* Oppilaat vastaavat: *Ja!* ja tekevät eleen, esimerkiksi nostavat peukalon.
- Näytä korttia, jossa on maidon kuva, ja kysy: *Ist das Müsli?* Oppilaat vastaavat: *Nein. Das ist Milch*, ja osoittavat peukalolla alas.
- Näytä aamiairuokien kuvia ja kysy: *Was ist das?* Vastaus voi kuulua: *Das ist Saft.*
- Pane kuvakortteja kiertämään. Toista musiikkia. Kun musiikki lakkaa, korttien haltijoiden on nostettava kortti ylös ja lausuttava ruoan nimi saksaksi. Sitten kortit järjestetään piiriin lattialle. Oppilaat marssivat piirin ympärillä musiikin tahdissa. Kun musiikki lakkaa, he ottavat lähimmän kortin ja sanovat, minkä ruoan saivat. Sitten he asettavat kortit takaisin ja jatkavat marssia.
- Leikkikää muistipeliä. Oppilaat yhdistävät saksankielisiä sanoja kuviin.* He voivat muodostaa joukkueita.

Lopuksi!

- Felix ja Franzi kilpailuttavat oppilaita nähdäkseen, kuinka monia aamiairuokia ja -juomia he muistavat.
- Varmistettuasi allergiatilanteen voit järjestää luokassa sokkomaistelua. Oppilaan silmät peitetään, ja hänelle annetaan esimerkiksi pieni pala paahtoleipää. Felix tai Franzi kysyy: *Was ist das?* Oppilasta kannustetaan vastaamaan: *Das ist Toast*, ja kertomaan, maistuuko se hyvältä.

- Franzia palaa kertomaan oppilaille, että heidän ystävänsä antoivat hänelle ruokaa ja että hän kutsui heidät sunnuntaiaamiaiselle postilaatikkoon.

Oppitunti 7.2: Saksalainen aamiainen

Runko: Franzia kertoo oppilaille, että heidän ystävänsä antoivat hänelle ruokaa ja hän kutsui heidät sunnuntaiaamiaiselle postilaatikkoon

Let's learn:

- Kerrataan: *Das ist... Ist das...?* (Tämä on... Onko tämä...?)
- Opitaan tavanomaisia saksalaiseen aamiaiseen liittyviä lauseita.

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Kuvakortteja, joissa on ruokien ja juomien kuvia*

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix ja Franzia ilmaantuvat ja pohtivat, mitä he valmistaisivat aamiaiseksi. Heidän ystävänsä saapuvat kahden tunnin kuluttua. Nuket lähtevät valintamyymälään ja poistuvat.

Esimerkkikeskustelu:

Felix: *Ich esse gern Eier. Frische Brötchen mit Butter sind auch wunderbar.* (Minä syön mielelläni kananmunia. Myös tuoreet sämpylät ovat erinomaisia voin kanssa.)

Franzi: *Ich esse am liebsten Brötchen mit Wurst und Käse. Ein bisschen Obst ist auch gut und gesund.* (Minä syön mieluiten sämpylöitä, joissa on makkaraa ja juustoa sisällä. Myös hedelmät ovat hyviä ja terveellisiä.)

Felix: *Ich trinke Saft. Und du?* (Minä juon mehua. Entä sinä?)

Franzi: *Ich Kaffee. Aber vielleicht möchten unsere Freunde Tee.* (Minä – kahvia. Mutta kenties ystävämme haluaisivat teetä.)

- Näytä kortteja, joissa on saksalaisia aamiaisruokia. Kysy, mistä Felix ja Franzia keskustelivat. Oppilaat koettavat esittää oikeita vastauksia. Voit sanoa pitäväsi samoista ruoista, joita nuket mainitsivat, ja toistaa ruokien nimiä: *Ich esse ... zum Frühstück. Ich trinke ... zum Frühstück.*
- Nyt oppilaat voivat esittää Felixin tai Franzin ääntä. He toistavat, mitä ruokia nuket syövät aamiaisellaan.

Toimeksi!

- Pyydä oppilaita valitsemaan jokin suosikkinsa sanoista, jotka he jo tuntevat (käytä kuvakortteja). Heidän on toistettava jälleen sanoja niin että he osaavat ääntää ne oikein lauseissa.
- Seuraavaksi he kertovat Felixille tai Franzille, mitä he syövät.
- Sitten Felix ja Franz menevät asuntoonsa kattamaan pöytää. Opettaja heijastaa aamiaispöydän kuvaa valkokankaalle. Hän kysyy oppilailta, mitä he näkevät kuvassa, ja peittää ruokalajit yhden kerrallaan. Kun kaikki on peitetty, hän kysyy, muistavatko oppilaat, mitä jonkin tietyn peitteen alla on. Kun oikea sana on mainittu, se paljastetaan, ja leikki jatkuu, kunnes kaikki on jälleen esillä.
- Tässä kohden opettaja voi kertoa lisää saksalaisesta aamiaisesta.*

Lopuksi!

- Felix ja Franz ilmaantuvat ja kertovat oppilaille, että heidän ystävillään on mukavaa. He kertovat, mitä kukakin syö. Oppilaiden on asetettava kuvakortit kyseiseen järjestykseen.

Esimerkki:

<i>Bettinas Frühstück?</i>	<i>ein Ei, Toast mit Marmelade und Kaffee</i>
<i>Annettes Frühstück?</i>	<i>Müsli, Obst und Milch</i>
<i>Bernds Frühstück?</i>	<i>Brötchen mit Wurst und Käse, Tee</i>
<i>Oskars Frühstück?</i>	<i>Brötchen, Wurst, Eier, Saft</i>

- Lopuksi kysyt Felixiltä ja Franzilta, mitä he söivät. He vastaavat esimerkiksi: *Wie immer* (samaa kuin aina). *Zum Frühstück esse ich Toast, Käse, Marmelade, ein Ei. Ich trinke Milch!*
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Oppitunti 7.3: Herkullista!

Runko: Franz ja Felix ovat nälkäisiä. He laulavat näläntunteesta. He kertovat oppilaille, mistä he pitävät erityisesti, ja haluavat tietää, mistä oppilaat pitävät.

Opitaan!

- Kerrataan aamiaissanastoa
- Ilmaistaan mielipide
- Lauletaan perinteinen laulu *Ich habe Hunger*

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Aamiairuokalajeja kuvakorteilla
- Kasvokuvakortteja mielipiteen ilmaisemiseen
- Äänitiedostot

Aloitetaan!

- Felix ja Franzi aloittavat ja laulavat laulun *Wir haben Hunger** lujalla äänellä. He pysyvät vielä asunnossaan. Opettaja voi kertoa, että heidän on nälkä, ja selostaa laulun aihetta.
- Voitte joko laulaa *Hallo*-laulun tai jättää sen tällä kertaa väliin.
- Felix ja Franzi ilmaantuvat ja sanovat: *Wir haben Hunger*. Sinä kysyt: Mitä he voisivat syödä? Oppilaat kertaavat aamiaissanoja ja -lauseita. Sitten kerrot, että Felixillä ja Franzilla saattaa olla omia lempiruokalajejaan.

Toimeksi!

- Oppilaiden on arvattava, mistä Felix ja Franzi pitävät eniten. He mainitsevat ruokalajien nimiä. Felix tai Franzi vastaa sanoen: *Ja, ich esse gern...* / *Nein, ich esse nicht gern...* / *Ja, ich trinke gern...* / *Nein, ich trinke nicht gern...* (Kyllä, minä syön mielelläni... / Ei, minä en syö mielelläni... / Kyllä, minä juon mielelläni... / Ei minä en juo mielelläni...)
- Sitten oppilailta kysytään, mistä he pitävät eniten: *Was isst du gern?* (Mitä sinä syöt mielelläsi?) He valitsevat jonkin ruokalajin ja vastaavat: *Ich esse gern...* (Minä syön mielelläni...)
- Toista harjoitus kysymällä oppilailta, mitä he juovat mielellään: *Was trinkst du gern?* (Mitä sinä juot mielelläsi?) Oppilaita kannustetaan osoittamaan samalla mieltymystä, esimerkiksi hieromaan vatsaansa.
- Harjoita lauseita toistamalla kuorossa:

<i>Ich esse gern...</i>	(Minä syön mielelläni...)
<i>Ich esse nicht gern...</i>	(Minä en syö mielelläni...)
<i>Ich trinke gern...</i>	(Minä juon mielelläni...)
<i>Ich trinke nicht gern...</i>	(Minä en juo mielelläni...)
- Opettaja näyttää ruokalajia ja kysyy oppilaiden kantaa. He voivat viitata tai nousta seisomaan. Kysy esimerkiksi: *Wer trinkt gern Milch?* (Kuka juo mielellään maitoa?) Kannusta oppilaita vastaamaan kokonaisin lausein, esimerkiksi *Ich esse gern Toast*.

Huomautus: Voit käyttää tikkuihin piirrettyjä kasvokuvia luvusta 2.

Lopuksi!

- Valmista kortit, joissa lukee: *Das ist lecker*. (Tämä on herkullista.) *Das ist nicht lecker*. (Tämä ei ole herkullista.) *Schmeckt gut*. (Maistuu hyvältä.) *Schmeckt nicht gut*. (Ei maistu hyvältä.) Korttien merkitys selitetään, ja oppilaat toistavat lauseet. He voivat korvata sana "Das" eri ruokalajeilla.
- Sitten Felix ottaa kortin, jossa lukee: *Das ist nicht lecker*, ja menee luokan nurkkaan. Franzi ottaa toisen kortin, jossa lukee: *Das schmeckt gut*, ja menee toiseen nurkkaan. Oppilaat seisovat piirissä ja heille annetaan kuvakortteja, joissa on aamiaisruokalajeja. He lausuvat niiden nimet. Sitten annat merkin, ja heidän on juostava siihen nurkkaan, joka osoittaa heidän kantaansa kyseiseen ruokalajiin. He palaavat piiriin ja antavat kortin seuraavalle. Alkaa uusi kierros, jonka aluksi kukin sanoo ruokalajin nimen ja mielipiteensä, esimerkiksi *Müsli? Das ist lecker / nicht lecker / schmeckt gut / nicht gut*. Sitten he juoksevat asianomaiseen nurkkaan.
- Felix ja Franzi palaavat luokan eteen ja kysyvät: *Du isst gern... richtig? Nein? Was isst / trinkst du gern zum Frühstück?*
- Oppilaiden vastaukset voidaan äänittää, mieluusti heidän käyttäessään kokonaisia lauseita; tallenteet voidaan säilyttää tarkastusta varten.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Näytetään toisille!

- Järjestä luokkaan taululle näyttely aamiaisruokalajeista käyttämällä oppilaiden tekemiä kuvia ja sanakortteja.
- Oppilaat voivat esittää *Hunger*-laulun koulun tilaisuudessa
- Matematiikkaan liittyvä tehtävä: oppilaat voivat suorittaa kyselyn ja valmistaa pylväsdiagrammin, josta ilmenee eri aamiaisruokalajien suosio.
- Vanhempien avulla voit järjestää saksalaisen aamiaisen.

Lisää iloa!

- Voit hakea internetistä kuvia, joissa saksalaiset lapset nauttivat aamiaistaan.* Mitä oppilaat tuumivat?
- Voidaan mainita, että joissakin saksalaisissa kouluissa on kioski. Oppilaat voivat vertailla kouluissa tarjottavia aterioita.

- Opeta oppilaille laulu *Wir haben Hunger*. Sanat:

*Wir haben Hunger, Hunger, Hunger,
haben Hunger, Hunger, Hunger,
haben Hunger, Hunger, Hunger,
haben Durst.*

*Wo bleibt das Essen, Essen, Essen,
bleibt das Essen, Essen, Essen,
bleibt das Essen, Essen, Essen,
bleibt die Wurst?*

(Meidän on nälkä, nälkä, nälkä, on nälkä, nälkä, nälkä, on nälkä,
nälkä, nälkä, on jano.

Missä viipyy ruoka, ruoka, ruoka, viipyy ruoka, ruoka, ruoka, viipyy
ruoka, ruoka, ruoka, viipyy makkara?)

Huomautus: Toinen säkeistö voidaan laulaa haluttaessa:

*Wenn wir nichts kriegen, kriegen, kriegen, fress' mer Fliegen,
Fliegen, Fliegen, fress' mer Fliegen, Fliegen, Fliegen, von der Wand.*

(Jos me emme mitään saa, saa, saa, syömme kärpäset, kärpäset,
kärpäset, syömme kärpäset, kärpäset, kärpäset seinältä.)

Frühstücken in Deutschland

Sonntagsbrötchen
Andreas Hermsdorf / pixelio.de

Frühstücksei
Petra Bork / pixelio.de

Luku 8: Kuntoilemassa

(3 oppituntia)

Runko: Felix hulluttelee huitomalla jalkojaan ja liikkumalla hassusti. Meno näyttää tuskalliselta. Hänelle näytetään, kuinka voimistellaan musiikin tahtiin. Franzia maalaamaan Felixistä kuvan. Oppilaat auttavat lisäämään puuttuvat ruumiinosat. Kun Felix piirtää kuvaa, hänkin tarvitsee oppilaiden apua.

Mitä luvussa käsitellään?

- Opitaan nimeämään ruumiinosia saksaksi
- Lauletaan ruumiinosista, jotka katoavat ja ilmestyvät
- Piirretään hirviö
- Nautitaan kuntoilusta

Tarvittavat sanat:

<i>die Hände</i>	kädet
<i>die Nase</i>	nenä
<i>die Augen</i>	silmät
<i>die Ohren</i>	korvat
<i>die Finger</i>	sormet
<i>die Arme</i>	käsivarret
<i>die Beine</i>	jalat/raajat
<i>die Füße</i>	jalat/jalkaterät
<i>die Knie</i>	polvet
<i>der Mund</i>	suu
<i>Der (Kopf) ist hier.</i>	Se (pää) on tässä.
<i>Die (Hände) sind hier.</i>	Ne (kädet) ovat tässä.

Lisäsanastoa:

<i>der Bauch</i>	maha
<i>die Schultern</i>	hartiat
<i>der Kopf</i>	pää
<i>der Rücken</i>	selkä
<i>der Po</i>	takapuoli

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Oppitunti 8.1: Hullutellaan

Runko: Felixistä on mukavaa hullutella. Hän piilottelee ruumiinosiaan ja tekee hullunkurisia liikkeitä. Oppilaat arvailevat, mitä hän piilottelee, ja kuntoilevat itsekin.

Opitaan!

- Opitaan nimeämään ruumiinosia saksaksi
- Kerrataan eläimiä
- Opitaan saksalainen versio leikistä "Kapteeni käskee"
- Nautitaan kuntoilusta

Valmistaudutaan!

- Äänitiedostot
- Nuket ja postilaatikkoasunto

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felixin jalat näkyvät ylhäällä ja sinä kysyt: Missäs Felix on? Pyydät oppilaita laulamaan uudelleen, jotta Felix saapuu kunnolla. Nyt hän ilmaantuu mutta kädet selän takana ja sinä kysyt: *Wo sind deine Hände, Felix?* (Missä, Felix, kätesi ovat?) *Sind sie verschwunden?* (Ovatko ne kadonneet?) Sitten Felix piilottaa jalkansa jne.
- Selität, että Felix piilottaa ruumiinosiaan: *Seine Körperteile*. Oppilaat toistavat uuden sanan. Opettaja näyttää eläinten kuvia. Oppilaat nimeävät eläimet. Oppilaiden on sitten osoitettava, missä eläinten ruumis, jalat, kädet jne. ovat. Koska eläimet ovat hassunkurisissa asennoissa, oppilaat joutuvat pohtimaan, missä ruumiinosat ovat. He voivat sanoa: *Das ist die Katze / der Löwe / die Giraffe / die Maus* jne. (Osoittaen.) *Der Kopf / Körper... ist hier / die Hände / Füße... sind hier*.

Toimeksi!

- Oppilaat nousevat jalkeille. Esittele ruumiinosat osoittamalla ja heiluttamalla (esimerkiksi käsivarsia ja jalkoja) ja kehota oppilaita toistamaan ja esittämään. Voitte käyttää erilaisia ääniä.
- Kun sanoja on toistettu useasti, leikkikää "Kapteeni käskee" -leikin saksalaista versiota *Hans sagt...* niin että oppilaiden on osoitettava tai heilutettava jotakin ruumiinosaa (silloin kun Hans käskee!). Pyydä pelistä pudonneita oppilaita valvomaan, ketkä liikkuvat väärällä hetkellä.

- Oppilaat voivat laulaa ja ohjata Felixiä liikkumaan niin ettei hän satuta itseään.

Lopuksi!

- Jaa oppilaat kahteen joukkueeseen ja pyydä joukkueista vapaaehtoiset edustajat luokan eteen. Nimeä jokin ruumiinosia, ja se, joka ensimmäisenä osoittaa tai heiluttaa oikeaa ruumiinosaa, saa joukkueelleen pisteen. Edustajia voidaan vaihtaa sopivin väliajoin.

Oppitunti 8.2: Kuva Felixistä

Runko: Franzi piirtää Felixistä kuvan. Kuvasta jää puuttumaan ruumiinosia, ja oppilaat auttavat täydentämään kuvan.

Opitaan!

- Lauletaan laulu *Meine Hände sind verschwunden** (Minun käteni ovat kadonneet) ruumiinosista, jotka piiloutuvat ja palaavat näkyviin.
- Kerrataan ruumiinosia
- Opitaan *Umlaut*- eli äänteenmukausilmiöstä

Valmistaudutaan!

- Äänitiedostot
- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Tietokoneella ruumiinosien esittely*
- Tehtävälista*

Aloitetaan!

- Kerro oppilaille, että Franzi on piirtänyt Felixistä kuvaa ja hän haluaisi esitellä sen oppilaille.
- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Franzi ilmaantuu ensin mukanaan kuva Felixistä. Oppilailta kysytään, mitä he tuumivat kuvasta. He avat, että erinäisiä ruumiinosia puuttuu. Tämän avulla kerrataan ruumiinosien nimiä. Tilanne toimii parhaiten, jos kuva saadaan smartboardille. Franzi voi lisätä ruumiinosat kuvaan, kun oppilaat nimeävät niitä.

Toimeksi!

- Käske oppilaita: *Aufstehen, bitte*. (Olkaa hyvä ja nouskaa ylös.) Pyydä heitä ravistamaan eri ruumiinosia. Komenna: *Die Hände ausschütteln*. (Ravistelkaa käsiä.) *Die Beine ausschütteln*. (Ravistelkaa jalkoja.) *Die Arme ausschütteln*. (Ravistelkaa käsivarsia.)
- Kerro oppilaille, että soitat seuraavaksi laulun, joka kertoo katoilevista ruumiinosista. Heijasta sanat tauluun. Soita laulu ja pyydä oppilaita piilottamaan ruumiinosa, josta lauletaan, ja samalla kyyristymään. Aina kun he kuulevat säkeen *Ei da sind die (Hände) wieder* (Oi, siinä ovat ne (kädet) taas), heidän on loikattava ylös, näytettävä piilottamansa ruumiinosa ja yhdyttävä säkeeseen *Tralalalala*. Tämä toistetaan säkeistöittäin.

Lopuksi!

- Käytä Smartboard-esitystä, jossa ovat Franzin ja Felixin kuvat, ja tarkkaa sen avulla, osaavatko oppilaat osoittaa ja nimetä heidän ruumiinosiaan.
- Oppilaat nimeävät askarteluarkkiin Felixin ja Franzin ruumiinosia ja sen jälkeen voivat piirtää itsestään kuvan ja nimetä siihen ruumiinosia saksaksi.
- Kirjoita tauluun sana *Körperteile*. Kerro *Umlaut*-kirjaimista, jotka ovat saksan kielelle ominaisia. Kirjoita lisää esimerkkejä: *Hände, Tschüss, bügeln, fünf, Äpfel, schütteln, Füße, Rücken*. Harjoittele ääntämystä.

Oppitunti 8.3: Hirviö

Runko: Felix koettaa maalata kuvan. Koska hän ei pidä itseään kovin taitavana maalarina, oppilaat auttavat häntä. Osoittautuu, että he ovat maallanneet hirviön.

Opitaan!

- Opitaan tarkkaamaan saksankielisiä ohjeita
- Kerrataan ruumiinosat ja opitaan lausumaan niiden nimet niin selvästi, että muut saavat ohjeista selvän.

Valmistaudutaan!

- Äänitiedostot
- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Pienikokoisia piirtotauluja (jos käytettävissä)

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix saapuu mukanaan kynä ja paperia. Hän aikoo piirtää kuvan. Hän ei ole kovin varma taidoistaan vaan pyytää vapaaehtoista tulemaan eteen avuksi. Opettaja ehdottaa piirustustaulua, jotta kaikki voivat nähdä. Felix alkaa selostaa, mitä hän haluaa piirrettävän. Hänen selostuksessaan on useita käsiä ja jalkoja, ja lopputulos muistuttaa hiukan hirviötä.

Huomautus: Oppilaat eivät ole vielä oppineet numeroita, mutta Felix voi osoittaa käsien ja jalkojen määrää sormilla.

Toimeksi!

- Esitä lämmittelyksi laulu, joka kuultiin edellisellä oppitunnilla, ja pyydä oppilaat jälleen leikkimään sanojen mukaan, esimerkiksi kyyristymään ja piilottamaan ruumiinosia, kunnes he kuulevat säkeen *Ei da sind (die Hände) wieder* ja loikkaavat ylös ja yhtyvät säkeeseen *Tralalalala!*
- Oppilaat työskentelevät kahden–kolmen hengen pienryhmissä ja kuvailevat hirviötä, jota toisen piirtävät pikkutauluun. Kuvaus on esitettävä saksaksi, kuten Felix teki oppitunnin alussa. Voit antaa oppilaille lauseen *Mein Monster hat...* (Minun hirviölläni on...)

Huomautus: Koska joistakin ruumiinosista tunnetaan ainoastaan monikkomuoto, on hirviöllä oltava kaikkea vähintään kaksi.

Lopuksi!

- Vapaaehtoiset voivat tulla luokan eteen näyttämään, mitä pienryhmissä tehtiin.
- Felix ja Franzi voivat teeskennellä pelkäävänsä, kun luokassa on niin paljon hirviöitä, ja pyytää jäähyväislaulua päästäkseen niiltä piiloon.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Näytetään toisille!

- Piirtäkää hirviöitä paperille ja nimetkää ruumiinosia. Asettakaa ne näytteille luokkaan.

Lisää iloa!

- Esittäkää saksankielinen versio leikkilaulusta "Pää ja olka"*
- Järjestäkää ötökkäbingo (*beetle drive*)* mutta käyttäkää Felixin ja Franzin kuvia. (Voit etsiä Googlessa leikin tarkat säännöt.)

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Luku 9: Franzin syntymäpäivä

(3 oppituntia)

Runko: Felix valmistelee Franzin syntymäpäiväjuhlia oppilaiden auttamana. Juhlilla leikitään suosittuja saksalaisia leikkejä.

Mitä luvussa käsitellään?

- Saksankieliset nimet luvuille 4–10 (lisämateriaali: 11–12)
- Syntymäpäiväsanastoa
- Laulu *Zum Geburtstag viel Glück*
- Perinteisiä saksalaisia seuraleikkejä

Tarvittavat sanat:

<i>vier</i>	neljä
<i>fünf</i>	viisi
<i>sechs</i>	kuusi
<i>sieben</i>	seitsemän
<i>acht</i>	kahdeksan
<i>neun</i>	yhdeksän
<i>zehn</i>	kymmenen
<i>der Kuchen</i>	kakku
<i>die Kerzen</i>	kynttilät
<i>das Geschenk</i>	lahja
<i>der Geburtstag</i>	syntymäpäivä
<i>heiß</i>	kuuma
<i>kalt</i>	kylmä
<i>Und du?</i>	Entä sinä?
<i>Wie alt bist du?</i>	Kuinka vanha sinä olet?
<i>Ich bin</i>	Minä olen

<i>null</i>	nolla
<i>elf</i>	yksitoista
<i>zwölf</i>	kaksitoista
<i>Topfklopfen</i>	"ruukunkoputusleikki"

Oppitunti 9.1: Kahdeksan vuotta vanha

Runko: Franzl täyttää 8 vuotta. Felix valmistelee ja pitää hänelle juhlat.

Opitaan!

- Saksankieliset nimet luvuille 4–10 ja kerrataan luvut 1–3
- Numerolaulu
- Syntymäpäiväsanastoa
- Kerrataan vaatesanastoa

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Syntymäpäiväkortti, jossa lukee: *Zum Geburtstag viel Glück, Franzl!* (jos mahdollista, kortti jossa etupuolessa on suuri kahdeksikko)
- Pahvinen kakku (voi olla kaksiulotteinen)
- 8 teekynttilää
- Numerokortit 1–8
- Numerolaulu (äänitiedosto)
- Vaatteita luvusta 6 tai pieniä nukenvaatteita
- Käärepaperia

Aloitetaan!

- Laulakaa Hallo-laulu.
- Felix tulee syntymäpäiväkortin kanssa. Hän esittelee korttia oppilaille ja nämä arvailevat, mikä se on ja kenelle se on tarkoitettu.

- Felix selittää, että Franzi täyttää 8 vuotta ja hän haluaisi järjestää tälle yllätysjuhlat. Felix pyytää oppilaita kertomaan, mitä kaikkea juhliin tarvitaan (kakku kynttilöineen, syntymäpäivälaulu, lahja, leikkejä). Hän kysyy haluaisivatko oppilaat auttaa häntä juhla järjestelyissä.

Toimeksi!

- Felix näyttää oppilaille kakun ja esittelee sanan *der Kuchen* (kakku). Oppilaat toistavat useita kertoja.
- Felix pitelee kynttilää ja sanoo: *die Kerze* (kynttilä), ja kysyy: *Wie viele Kerzen brauchen wir?* (Kuinka monta kynttilää me tarvitsemme?)
- Esittele luvut 1–8 laskemalla kynttilät. Oppilaat toistavat. Luvut 1–3 opittiin luvussa 4.
- Leikkikää numerokorttien avulla: *Was fehlt?* (Mikä puuttuu?) Levitä kortit taululle tai lattialle ja pyydä oppilaita sulkemaan silmät: *Augen zu!* Ota jokin kortti pois. Pyydä oppilaita avaamaan silmät: *Augen auf!* ja kysy: *Was fehlt?*
- Oppilaat pelaavat numerotennistä. He muodostavat parit ja asettuvat vastatuksin ja ovat pitelevinä tennismailoja. Toinen oppilaista on lyövinään pallon ja sanoo *eins*. Toinen oppilas lyö takaisin ja sanoo *zwei*. Kun he ovat päässeet numeroon *acht*, he voivat laskea takaperin. Leikkiä voidaan muokata myös numerojalkapalloksi, jossa käytetään jalkaa tai päätä (pukkaus).
- Esittele numerolaulu (MP3-tiedosto).

Numerolaulu: 1 2 3, 1 2 3 4 5,
 1 2 3, 1 2 3 4 5,
 6 7 8, 6 7 8 9 10,
 6 7 8, 6 7 8 9 10
- Felix kertoo oppilaille, että hän haluaisi antaa Franzille lahjaksi vaatteita. Hän esittelee oppilaille vaatteita, joita hänellä on. Oppilaat nimeävät vaatekappaleet. Felix kysyy: *Was ist das?*
- Oppilaat valitsevat yhden tai kaksi vaatetta. Felix paketoi lahjan (oppilas tai opettaja auttaa).

Lopuksi!

- Felix pyytää oppilaita lisäämään kynttilät kakkuun. Kaikki laskevat. Heidän on muistettava, että Franzi täyttää 8 ja he tarvitsevat 8 kynttilää.

- Laulakaa yhdessä numerolaulu.
- Felix selittää oppilaille, että nyt heillä on kakku ja lahjat. Seuraavalla oppitunnilla valmistellaan juhlan muut osatekijät.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Oppitunti 9.2: Syntymäpäivälaulu ja leikki

Runko: Felix harjoittelee oppilaiden kanssa saksalaista syntymäpäivälaulua ja seuraleikkiä yllätykseksi Franzille.

Opitaan!

- Harjoitellaan lukujen saksankielisiä nimiä
- Yleisiä saksalaisia seuraleikkejä
- Laulu *Zum Geburtstag viel Glück*

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Syntymäpäivälaulu (MP3-tiedosto)
- *Topfklopfen*-leikkiin tarvitaan ruukku, makeisia, puulusikka, side silmille
- Edellisen oppitunnin kakku ja kymmenen teekynttilää

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix ilmaantuu kakun ja kynttilöiden kanssa. Hän kysyy oppilailta, montako tarvitaan Franzia varten. Oppilaat laskevat kynttilät ja panevat ne kakkuun.
- Laulakaa numerolaulu.
- Felix kertoo oppilaille, että hän opettaa heille syntymäpäivälaulun saksaksi, jotta Franzi ilahtuu todella suuresti.

Toimeksi!

- Esittele syntymäpäivälaulu* (MP3-tiedosto): *Zum Geburtstag viel Glück*

*Zum Geburtstag viel Glück:
Zum Geburtstag viel Glück, zum Geburtstag viel Glück,
zum Geburtstag, liebe (jos tyttö) ... / lieber (jos poika) ...
zum Geburtstag viel Glück.*

- Laulun jälkeen oppilaiden on laskettava kahdeksaan ja taputettava joka numeron kohdalla.

Huomautus: Sana *Geburtstag* saattaa olla joillekuille oppilaille vaikea. Voit harjoittaa sitä tavuittain: *Ge-burts-tag*.

- Kysy oppilailta, millaisia seuraleikkejä he tuntevat.
- Kuvaile saksalaista seuraleikkiä *Topfklopfen* (ruukunkoputus): Yhden osallistujan silmille asetetaan side. Muut lapset istuvat piirissä ympärillä. Ruukku asetetaan alassuun lattialle johonkin piiriin sisään. Ruukun alle pannaan makeisia. Näkemätön lapsi koputtelee puulusikalla löytääkseen ruukun. Muut lapset ohjaavat häntä sanomalla *heiß* (kuumaa) tai *kalt* (kylmää). Kun lapsi löytää ruukun, he saavat makeiset ja vuoro siirtyy seuraavalle.
- Leiki tätä leikkiä oppilaiden kanssa.

Huomautus: Toinen perinteinen saksalainen seuraleikki *Schokoladenessen* selostetaan kohdassa **Lisää iloa!** Voit kuvailla oppilaille myös sen ja voitte leikkiä sitä, jos aikaa on käytettävissä. *Topfklopfen* ei vaadi yhtä paljon aikaa, ja useampi oppilas ehtii saada vuoronsa.

Lopuksi!

- Felix pyytää kertaamaan nopeasti, millaiset kutsut ensi tunnilla järjestetään.
- Laulakaa syntymäpäivälaulu ja taputtakaa kahdeksan kertaa; kerratkaa, minkä lahjan olette paketoineet.
- Laulakaa Auf Wiedersehen.

Oppitunti 9.3: Hauskaa syntymäpäivää!

Runko: Franzi nauttii syntymäpäiväjuhlistaan ja kaikki juhlivat hänen kanssaan.

Opitaan!

- Harjoitellaan lukuja 1–8
- Harjoitellaan syntymäpäivälaulua
- Leikitään seuraleikkiä
- Opitaan kertomaan oma ikä

Valmistaudutaan!

- Nuket ja asumus

- Juhliin: kakku kynttilöineen, ensimmäisellä oppitunnilla paketoitu lahja, kortti, tulitikkuja (jos haluatte sytyttää kynttilät)
- *Topfklopfen*-leikkiin: ruukku, makeisia, puulusikka, side silmille
- Kamera valokuvien ottamiseen

Aloitetaan!

- Laulakaa Hallo-laulu.
- Felix ilmaantuu innostuneena, sillä tänään on Franzin merkkipäivä. Felix keskustelee oppilaiden kanssa järjestelyistä: Mihin Franzin istuu? Kuka tuo lahjan ja kynttilät? Kuka ojentaa lahjan? Milloin lauletaan? Milloin leikitään?

Toimeksi!

- Oppilaat kutsuvat Franzia, ja juhla alkaa.
- Kutsut: Franzin istuu juhlapaikalla (tuolissa esimerkiksi piirin keskellä). Kakku ja kahdeksan kynttilää asetetaan Franzin eteen. Oppilaat laulavat: *Zum Geburtstag viel Glück*, ja taputtavat 8 kertaa laskiessaan kahdeksaan saksaksi. Franzin voi puhalttaa kynttilät sammuksiin jonkun oppilaan avustamana. (Noudattakaa varovaisuutta.) Jokainen oppilas onnittelee häntä sanomalla: *Zum Geburtstag viel Glück!* (Jos joitakuista oppilaita ujostuttaa, he voivat lausua ryhmässä.) Kaksi oppilasta ojentaa hänelle kortin ja lahjan. Hän avaa ne ja ottaa lahjan esille. Franzin sanoo: *Wow, ein Schal (Kleid, Rock...)* ja *Danke*. Oppilaat vastaavat: *Bitte*.
- Leikkikää *Topfklopfen*-leikkiä muutama kierros.
- Sitten oppilaat saavat oikeaa kakkua syödäkseen (jos mahdollista, jotakin saksalaista: *Bienenstich** tai *Quarkkuchen**).
- Franzin tai Felixin kulkea luokassa ja sanoa: *Ich bin 8* tai *Ich bin 7. Und du?* (*Wie alt bist du?*)

Huomautus: Riittäisi kysyä: *Und du?* Voit kuitenkin täydentää kysymystä: *Wie alt bist du?*

- Oppilaat vastaavat vuorollaan: *Ich bin...*
- Oppilaat sanovat Franzille: *Danke. Auf Wiedersehen*. Juhla päättyy. (Muista ottaa runsaasti valokuvia.)

Lopuksi!

- Felix kysyy oppilailta, oliko juhliissa mukavaa ja mistä he pitivät eniten: *Was war am besten?* (Mikä oli parasta?)

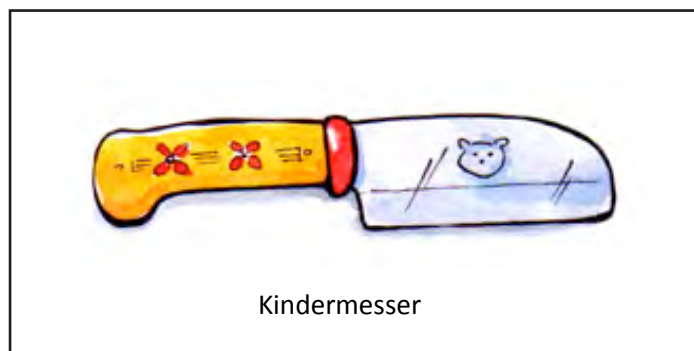
- Felix kiittää oppilaita kaikesta avusta. Oppilaat vastaavat: *Bitte*.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Näytetään toisille!

- Esittele valokuvia taululla tai koulun lehdessä.
- Syntymäpäivälaulu voidaan vastedes esittää aina saksaksi.
- Syntymäpäiväkortit voidaan vastedes laatia aina saksaksi.

Lisää iloa!

- Laulu *Das Zahlenlied* (1–12) Martina Schwarzin kirjasta *Learn German with Songs*, julkaisija Goethe-Institut London.
- Syntymäpäivälaulut *Wann ist dein Geburtstag?* ja *Oma hat heute Geburtstag* Martina Schwarzin kirjasta *Learn More German with Songs*.
- Valmistakaa juhlahatut ja kerratkaa laulu *Mein Hut, der hat drei Ecken*.
- Juhlassa voidaan käyttää ilmapalloja ja kerrata värejä.
- Franzi voi kirjoittaa Felixille kiitoskortin, jossa lukee: *Danke, Felix, für die schöne Party*. (Kiitos, Felix, mukavasta juhlasta.)
- Voitte leikkiä toista perinteistä saksalaista seuraleikkiä nimeltä *Schokoladenessen*. Tarvitsette suklaapatukan, joka on kääritty usean sanomalehtiarkin sisään, veitsen, haarukan, nopan, huivin, hansikkaat ja hatun. Leikin säännöt: Lapset istuvat piirissä ja heittävät vuorollaan noppaa. Kun joku lapsista saa kuutosen, hänen on puettava hattu, huivi ja hansikkaat ja koetettava kääriä suklaa esiin ja syödä se käyttäen ainoastaan veistä ja haarukkaa. Muut lapset jatkavat nopanheittoa. Kun joku muu saa kuutosen, edellisen lapsen on riisuttava hattu, huivi ja hansikkaat ja seuraava pukee ne ja koettaa syödä veitsellä ja haarukalla suklaata niin paljon kuin ehtii. Leikki jatkuu, kunnes suklaa on syöty.

Luku 10: Paketti

(3 oppituntia)

Runko: Postikonttoriin saapuu myöhästynyt syntymäpäivapaketti. Postinkantaja koettaa saattaa sitä perille ja kiertää luokassa kyselemässä. Lopulta postinkantaja koputtaa kirjelaatikkaa ja kysyy Felixiä ja Franzia. Paketti on Franzille. Franzi avaa paketin. Sitten hän kirjoittaa kiitoskortin ja kaikki auttavat häntä.

Mitä luvussa käsitellään?

- Esitetään yksinkertaisia kysymyksiä ja vastauksia saksaksi
- Kerrataan luvut 1–10 (tai 1–12)

Tarvittavat sanat:

<i>Wo ist...?</i>	Missä on...?
<i>Wie heißt du?</i>	Mikä sinun nimesi on?
<i>Ich heiße...</i>	Minun nimeni on...
<i>Wie alt bist du?</i>	Kuinka vanha sinä olet?
<i>Ich bin... (Jahre alt).</i>	Minä olen... (vuotta vanha).
<i>die Kinder</i>	lapset
<i>Wo wohnst du?</i>	Missä sinä asut?
<i>Ich wohne in...</i>	Minä asun... (-ssa/-lla)
<i>in Finnland / in Deutschland</i>	Suomessa / Saksassa

Lisäsanastoa:

<i>warm</i>	lämmin
<i>heiß</i>	kuuma
<i>kalt</i>	kylmä
<i>eiskalt</i>	jääkylmä
<i>das Haus / zu Hause</i>	talo / kotona
<i>Ich habe dich!</i>	Minä sain sinut (löydettyä)!
<i>gut / besser</i>	hyvä / parempi
<i>(das) beste (Haus)</i>	paras (talo)

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Oppitunti 10.1: Yllätys

Runko: Postinkantaja ja Felix koettavat löytää Saksasta saapuneen paketin vastaanottajaa.

Opitaan!

- Opitaan saksankielisiä kysymyssanoja ja -lauseita
- Vastataan kysymyksiin
- Saadaan tietoa postinumeroista ja osoitteiden kirjoittamisesta
- Esitetään vuoropuhelua

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Paketoitu lahja

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix ilmaantuu. Hiljattain oli syntymäpäivät, ja postiin on saapunut salaperäinen paketti. Felix tarkastelee pakettia ja arvailee oppilaiden kanssa, mitä sisällä mahtaa olla ja kuka paketin on lähettänyt.
- Opettaja (postinkantajan lakki päässä) saapuu ja esittää etsivänsä onnekasta vastaanottajaa. Felix on erittäin innoissaan. Postinkantaja koputtaa laatikkoa ja sanoo (kenties erilaisella äänellä): *Guten Morgen. Ich habe Post.* (Hyvää huomenta. Minulla on postia.) *Wie heißt du?* (Mikä sinun nimesi on?) Tähän Felix vastaa: *Ich heiße Felix.* (Minun nimeni on Felix.)

Toimeksi!

- Vielä ei ole selvää, kenelle paketti on osoitettu, joten Felixin ja oppilaiden on löydettävä myös Franzi. Felix pyytää oppilaita auttamaan etsinnässä. Franzi oli ollut hiukan uninen ja oli käpertynyt mukavasti luokan nurkkaan nokosille (olit piilottanut hänet ennen oppitunnin alkua).
- Felix kysyy: *Könnt ihr mir helfen?* (Voitteko te auttaa minua?) Oppilaat vastaavat kaikki kuuluvalla äänellä: *Ja!* Felix (tai opettaja) selittää, että Franzi nukkuu piilossa jossakin päin luokkaa ja jonkun oppilaan on yritettävä löytää hänet, samalla kun muut auttavat. Yhtä oppilasta pyydetään poistumaan luokasta, ja opettaja näyttää äänettömästi muille, missä Franzi on.

- Sitten luokka kutsuu: *Komm rein!* (Tule sisään!) Oppilaan on etsittävä Franzi! Oppilaat lausuvat kuorossa: *Wo ist Franzi?* (Missä on Franzi?)
- Jos oppilas on kaukana, muut sanovat: *Kalt!* (Kylmää!) Jos hän on erittäin lähellä, he sanovat: *Heiß.* (Kuumaa.) Leikkiä voidaan toistaa muutaman kerran.
- Opettajan neuvosta oppilaat käyttävät seuraavia sanoja (kerrataan luvusta 9):

<i>warm</i>	lämmin
<i>heiß</i>	kuuma
<i>kalt</i>	kylmä
<i>eiskalt</i>	jääkylmä
- Sitten opettaja kysyy postinkantajana Franzilta: *Wie heißt du?* (Mikä sinun nimesi on?), ja Franzi vastaa: *Ich heiße Franzi.*
- Sitten opettaja ja nuket voivat avata lahjan. Paketissa voi olla postikortti sekä esineitä, joiden nimet oppilaat jo tuntevat, ja makeisia tai vaatekappale. Franzi voi antaa makeisia oppilaille. Hän lukee postikortin, ja oppilaat arvaavat, mitä siinä lukee.* Esimerkkiteksti: *Hallo Franzi, alles Gute zum Geburtstag. Hier ist ein Spiel für dich. Viel Spaß! Deine Freunde aus dem Zoo Berlin.* (Hei Franzi, paljon onnea syntymäpäivänä. Tässä on sinulle peli. Pidä hauskaa! Ystäväsi Berliinin eläintarhasta.) Franzi selittää, kuinka osoite kirjoitetaan saksaksi (taululle).

Lopuksi!

- Oppilaat pelaavat saamillaan korteilla muistipeliä.*
- Toinen hauska nimileikki on etsiväleikki. Kahta oppilasta käsketään poistumaan luokasta. Kun he ovat ulkopuolella, muut päättävät, että yhdelle oppilaalle annetaan hassunkurinen nimi, esimerkiksi Mikki Hiiri. Sitten oppilaat kutsuvat: *Komm rein!* Opettaja selittää, että luokassa on Mikki Hiiri, ja kahden oppilaan on koetettava löytää hänet. Kumpi löytää Mikin ensin? Lähtölaskenta: *Drei, zwei, eins, LOS!* (Kolme, kaksi, yksi, NYT!) sitten oppilaat kiertävät luokassa ja kysyvät kaikilta: *Wie heißt du?* Jokainen oppilas vastaa lauseella: *Ich heiße...* Voittaja on se, joka ensimmäisenä löytää Mikki Hiireksi valitun oppilaan. Leikkiä voidaan toistaa useasti eri nimillä.

Näytetään toisille!

- Kameran ja tietokoneen avulla opettaja voi kuvata luokkaa, lisätä kuviin puhekuplia, joissa lukee *Ich heiße...*, ja tulostaa kuvan asetettavaksi luokkaan näytteille otsikkona *Wie heißt du?*

Oppitunti 10.2: Kuinka vanha sinä olet?

Runko: Franzi tuo luokkaan kirjan tai DVD:n ja lukee takakannesta, että sitä suositellaan vähintään kahdeksanvuotiaille. Hän koettaa selvittää, kuinka vanhoja oppilaat ovat ja voiko hän lukea kirjaa tai esittää DVD:tä oppilaille.

Opitaan!

- Kerrataan lukuja saksaksi.
- Opitaan lause: *Ich bin... Jahre alt.*
- Tutustutaan saksankieliseen lastenkirjaan tai -elokuvaan

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Numerot kuvakortteina
- Saksankielinen lastenkirja tai -elokuva* (suosituksia liitteessä)

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Franzi sanoo: *Ich bin 8. Felix, wie alt bist du?* Felix vastaa: *Ich bin auch 8 Jahre alt.* Franzi näyttää kirjaa: *Das Buch ist für Kinder ab 8 Jahren.* (Kirja on vähintään 8-vuotiaille.) Hän kysyy: *Die Kinder? Wie alt sind die Kinder?* (Kuinka vanhoja oppilaat ovat?) Felix ilmaisee eleellä, ettei hän tiedä. Opettaja sanoo: Voit kysyä oppilailta. Tähän pitää valmistautua.

Toimeksi!

- Luettele lukuja pienimmästä suurimpaan ja takaisin luokan kanssa. Sitten pelaa luokan kanssa numerotennistä: Sano: *Eins*, ja ole syöttävinäsi pallo luokkaan. Luokka vastaa: *Zwei*, ja on lyövinään pallon takaisin. Tätä jatketaan 12:een asti ja sitten palataan 1:een.
- Voit leikkiä luokan kanssa myös numerovoimistelua: Sano luku saksaksi ja tee jokin liike, esimerkiksi kosketa polvia tai olkapäitä tai taputa, ja oppilaat toistavat luvun ja toistavat liikettä luvun osoittaman määrän.

Lopuksi!

- Felix ja Franzi leikittävät luokkaa kysymällä: *Wie alt bist du?* Sitten sinä tai nuket leikitte ylösnousuleikkiä kysymällä: *Wer ist 7/8/9 Jahre alt?* (Kuka on 7/8/9 vuotta vanha?) Ja jos oppilas on sen ikäinen, hän nousee nopeasti ylös ja istuutuu.
- Sitten Franzi sanoo: *Ich habe ein Buch/eine DVD für euch. Es/Sie ist für Kinder ab 8 Jahren.* (Minulla on teille kirja/DVD. Se on vähintään 8-vuotiaille lapsille.) Sinä sanot: "Olkaa hyvä ja istuutukaa. Te olette kaikki vähintään 8-vuotiaita, ja Franzi voi lukea sitä teille." Oppilaat istuutuvat piiriin. Franzi näyttää kirjan/DVD:n ja lukee/esittää sitä oppilaille. (Suosituksia liiteosassa.*)
- Oppilaat sanovat: *Danke.*
- Laulakaa *Auf Wiedersehen.*

Oppitunti 10.3: Paras talo

Runko: Franzi ja Felix huomaavat, että on vaikea sanoa, millainen talo on paras. Oppilaat voivat sanoa, että heidän kotinsa on. Lintu sanoisi, että oma pesä on paras maja.

Opitaan!

- Opitaan kysymään, missä joku asuu.
- Opitaan sanomaan, missä itse asutaan
- Lauletaan laulu *Das beste Haus*
- Kerrataan värejä

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Euroopan kartta
- Uusia henkilöyksiä kuvakortteina*
- Äänitiedosti

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Franzi ilmaantuu. Hänellä on lehti, jossa on paljon talojen kuvia. Hän katselee kuvia ja innostuu. Hän sanoo: *Das Haus ist super! Oh, das Haus ist gut! Nein, das Haus ist besser! (Parempi.) Oh, dieses Haus ist wunderbar!* Felix ilmaantuu, katsoo lehteä mutta sitten osoittaa kirjepostilaatikkoa ja sanoo: *DAS Haus ist wunderbar.* Franzi panee lehden sivuun ja sanoo: *Ja, richtig. Das ist ein schönes Haus. Ich*

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

wohne in einem Briefkasten. (Kyllä, aivan totta. Tässä on kaunis talo. Minä asun kirjepostilaatikossa.)

Toimeksi!

- Felix kääntyy ja kyselee oppilailta: *Wo wohnst du?* (Missä sinä asut?) Oppilaat toistavat kysymystä erilaisilla äänillä oppiakseen paremmin.
- Sitten sanot, missä asutte, esimerkiksi: *Ich wohne in Tampere in Finnland.* (Minä asun Tampereella Suomessa.) Näytä paikka kartasta (taululta).
- Nuket auttavat oppilaita vastaamaan: *Ich wohne in...* (Minä asun...) He voivat sitten viitata saksalaiseen paikkakuntaan, josta voit kertoa, esimerkiksi Felix voi sanoa: *Ich wohne in Berlin, in Deutschland.* (Minä asun Berliinissä Saksassa.) Näytä paikka kartasta.
- Oppilaille annetaan kortti, jossa on heille uusi henkilöys. Voitte käyttää suomalaisia ja saksalaisia kaupunkeja. Muutama oppilas voi olla samalta paikkakunnalta, jotta paikkakuntia ei tarvitse etsiä liikaa ja voitte toistaa paikannimeä. Oppilaiden on sanottava: *Ich heiße... Ich wohne in...*
- Suuri kartta avataan ja oppilaita pyydetään etsimään kuvitteelliset paikkakuntansa. Sitten heidän on etsittävä oikea kotipaikkansa. He saattavat tarvita apua.

Lopuksi!

- Luokka voi leikkiä etsiväpeliä. Henkilöyskorttien kääntöpuolelta he lukevat, kenet heidän täytyy löytää. Sinulla on loput kortit. Jos oppilaat eivät löydä kohdetta luokasta, heidän on tultava kysymään sinulta. *Wie heißt du? Wie alt bist du? Wo wohnst du?* Heidän on esitettävä nämä kolme kysymystä. Kun he tavoittavat kohteen, he voivat huutaa: *Ich habe dich.* (Minä sain/löysin sinut.)
- Felix ja Franzi istuvat talossaan laulaen: *Mein Haus ist bunt**

Was ist das? Was ist das? Sag mir, was ist das?

Was ist das? Was ist das? Sag mir, was ist das?

*Es ist **rot, rot, rot** ist es.*

*Es ist **weiß, weiß, weiß** ist es.*

***Rot** ist es, **weiß** ist es.*

*Ja, das ist mein **Haus**.*

(Mikä tämä on, mikä tämä on, kerro minulle, mikä tämä on. (Toisto.)

Se on punainen, punainen, punainen se on.

Se on valkea, valkea, valkea se on.

Punainen se on, valkea se on.

Kyllä, sellainen on minun taloni.)

- Oppilaat opettelevat laulamaan laulun. He kertaavat värejä. Edistyneillä luokilla voidaan vaihdella värejä ja sanaa *Haus*. Voit myös käsitellä ilmausten *Haus* ja *zu Hause* eroa (talo/kotona).

Näytetään toisille!

- Oppilaat lisäävät toisen puhekuplan täydentämään näyttelyä oppitunnilta 10.1 ja ilmoittavat ikänsä.
- Oppilaat keräävät kuuluisien ihmisten valokuvia ja lisäävät kuvatekstejä: *Hallo. Ich heiße Teemu Selänne. Ich bin ... Jahre alt. Ich wohne in Finnland.* (Hei. Minun nimeni on Teemu Selänne. Minä olen ... vuotta vanha. Minä asun Suomessa.)
- Voit esitellä luokassa taululla paikkakuntaa, jonka oppilaat tuntevat tai josta he ovat kiinnostuneet.

Lisää iloa!

- Käyttäkää mikrofonia lisäämään kiinnostusta. Voitte leikkiä reporttereita.

Luku 11: Aurinkolasit vai sateenvarjo?

(3 oppituntia)

Runko: Franzi ja Felix eivät ole varmoja, millaisia vaatteita ja asusteita he tarvitsevat nykyisen säätilan vallitessa, ja he kysyvät oppilailta neuvoa.

Mitä luvussa käsitellään?

- Kuinka puhutaan säästä
- Opitaan säälaulu
- Opitaan sääaiheinen leikki
- Maakohtainen piirre: *Der Wetterfrosch* (sääsammakko)

Tarvittavat sanat:

<i>Das ist richtig.</i>	Se on oikein.
<i>Das ist falsch.</i>	Se on väärin.
<i>Die Sonne scheint.</i>	Aurinko paistaa.
<i>die Sonnenbrille</i>	aurinkolasit
<i>der Regen</i>	sade
<i>der Regenschirm</i>	sateenvarjo
<i>Wie ist das Wetter heute?</i>	Millainen sää on tänään?
<i>Es schneit.</i>	Sataa lunta.
<i>Es regnet.</i>	Sataa (vettä).
<i>nass</i>	kostea
<i>schön</i>	kaunis
<i>Es ist kalt/eiskalt.</i>	On kylmä/jääkylmä (kertaus).
<i>Es ist warm.</i>	On lämmin (kertaus).
<i>Es ist heiß.</i>	On kuuma (kertaus).
<i>der Wetterfrosch</i>	sääsammakko

Lisäsanastoa:

<i>Es ist (nicht) schön.</i>	On (Ei ole) kaunista.
<i>Es ist sonnig.</i>	On aurinkoista.
<i>tropf, tropf, tropf</i>	tip, tip, tip
<i>plitsch, plitsch, platsch</i>	loiskis, loiskis, läiskis

Oppitunti 11.1: Mitä pukea tähän säähän?

Runko: Franzi ilmaantuu kirjepostilaatikosta aurinkolasit päässä, jäljessä Felix, joka on kääriytynyt huiviin. Heillä on mukanaan useita muita asusteita, ja oppilaat päättävät, mitkä sopivat parhaiten senhetkiseen säähän.

Opitaan!

- Opitaan puhumaan säästä saksaksi
- Kerrataan vaatteiden nimiä (luku 6)
- Kuunnellaan tai katsotaan videolta sääaiheinen laulu

Valmistaudutaan!

- Äänitiedostot
- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Kysymys–vastaus-kortteja, joissa on sääsymboleja ja -sanastoa
- Vaatteita ja asusteita eri sääoloihin (ks. luku 9)
- Youtube-video <http://www.youtube.com/watch?v=2u2u-VfH78c> — säälaulu

Aloitetaan!

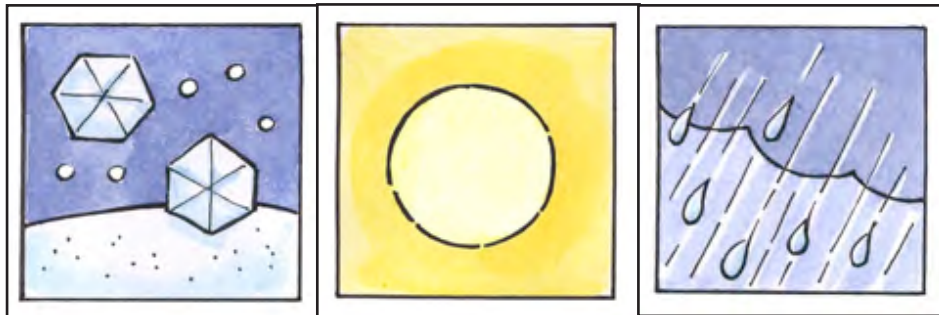
- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Franzi ilmaantuu kirjepostilaatikosta aurinkolasit päässä, jäljessä Felix, joka on kääriytynyt huiviin. Felix katsoo Franzia ja sanoo: *Sonnenbrille? Nein, Franzi, das ist falsch! Dieser Schal ist besser.* (Aurinkolasit? Ei, Franzi, tuo on väärin! Tämä huivi on parempi.) Kysy oppilailta, voisivatko he auttaa ystävyksiä valitsemaan sopivat asusteet senhetkiseen säähän. Tässä on hyvä kerrata vaatesanastoa luvusta 6.

Toimeksi!

- Opettaja esittelee lauseen *Nein, das ist falsch!* (Ei, tuo on väärin!) sekä eleen peukalo alas ja lauseen *Ja, das ist richtig!* (Kyllä, tuo on oikein!) sekä eleen peukalo ylös.
- Felix tuo postilaatikosta kassillisen asusteita (esineitä tai kuvakortteja) ja esittää niitä nähdäkseen, kuinka oppilaat vastaavat. Hän voi paljastaa hitaasti villapaidan ja sanoa: *Was ist das?*, ja opettaja voi vastata malliksi: *Das ist...* sekä asusteen nimen. Felix voi sitten vastata joko *Das ist*

richtig, das ist... sekä asusteen nimen tai *Das ist falsch*, ja opettaja joutuu arvaamaan uudestaan. Sitten on oppilaiden vuoro arvata. Kun oppilas on arvannut oikein, opettaja kysyy esimerkiksi: *Der Pullover – ist das richtig für das Wetter heute?* (Villapaita – sopiiko se tämän päivän säähän?), ja oppilaat vastaavat joko myöntävällä tai kieltävällä eleellä ja ilmauksella, jotka edellä opittiin.

- Kun oppilaat ovat päättäneet, mitkä asusteet sopivat päivän säähän parhaiten, pari vapaaehtoista voi auttaa pukemaan Felixin ja Franzin.
- Kerro oppilaille, että saksalaiset oppilaat oppivat koulussa säälaulun. Pyydä oppilaita kuuntelemaan laulu videotiedostosta <http://www.youtube.com/watch?v=2u2u-VfH78c> ja arvaamaan, millaista säätä laulu käsittelee, ennen kuin näytät kuvan.

Laulu:

Wie ist das Wetter heute? (3×)

Die Sonne scheint, die Sonne scheint, das Wetter ist so schön.

Wie ist das Wetter heute? (3×)

Es schneit, es schneit, der Schnee macht alles weiß.

Wie ist das Wetter heute? (3×)

Es regnet, es regnet, der Regen macht alles nass.

Millainen on sää tänään? (3×)

Aurinko paistaa, aurinko paistaa, sää on kaunis.

Millainen on sää tänään? (3×)

Sataa lunta, sataa lunta, lumi kaiken valkaisee.

Millainen on sää tänään? (3×)

Sataa, sataa, sade kaiken kastelee

Huomautus: Oppilaille voidaan mainita, ettei suomen mallin mukainen ilmaistyyppi "Es regnet Schnee" (sataa lunta) ole saksan kielessä mahdollinen.

- Kun videokatkelma on katsottu, Franzi kiinnittää laulun kolme sääkuvaa taulun toiseen päähän ja kolme lausetta toiseen päähän. Oppilaiden on pareittain keskusteltava, mikä kuva liittyy mihinkin lauseeseen.
- Sitten opettaja pyytää vapaaehtoisia tulemaan luokan eteen yhdistämään kuvat ja lauseet kysymällä: *Wie ist das Wetter?* (Millainen on (tämä) sää?) Franzi ja Felix voivat auttaa oppilaita korttien kanssa. Sitten opettaja kysyy luokalta: *Ist das richtig?* (Onko tämä oikein?), ja vapaaehtoiset kiinnittävät lauseet kuvien viereen. Muut oppilaat vastaavat käyttäen eleitä ja lauseita, jotka oppitunnin alussa opetettiin. Kun kuvat on nimikoitu oikein, opettaja pyytää oppilaita toistamaan lauseet esittämällä säätilan mukaisen eleen.

Lopuksi!

- Toista laulu uudestaan mutta ilman kuvaa ja tarkkaile, osaavatko oppilaat tehdä asianmukaisen eleen heti kun eri säätilat mainitaan.
- Franzi katsoo ulkoilmaan ja kysyy oppilailta: *Wie ist das Wetter heute?* Oppilaat voivat vastata eleellä tai lauseella, joka tänään opittiin. Jätä asianomainen sääkuva tauluun. Opettaja voi esittää saman kysymyksen aina kun säätila muuttuu.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Oppitunti 11.2: Felix ja Franzi hämmennyksissä

Runko: Felix ja Franzi hyräilevät säettä *Wie ist das Wetter?* ja sitten laulavat laulua väärin sanoin. He tarvitsevat oppilaiden apua saadakseen sanat oikein. Lisäksi he sekoittavat lauseet ja sääkuvat ja tarvitsevat apua voidakseen yhdistää ne oikein.

Opitaan!

- Opitaan kysymään muilta säätä ja käyttämään vastauksissa lisää sääsanastoa
- Esitetään laulu *Wie ist das Wetter heute?* asianmukaisin elein oppimisen osoittamiseksi
- Esitetään laulu pienryhminä luokalle

Valmistaudutaan!

- Äänitiedostot

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Laulu *Wie ist das Wetter heute?* Youtube-videona
- Sääkuvia kysymys–vastaus-kortteina
- Säälauseita smartboard-esityksenä
- Kysymyksen *Wie ist das Wetter heute?* sanat irtonaisina
- Laulun *Wie ist das Wetter heute?* sanat, jotta oppilaat voivat nähdä ja pohtia niitä (smartboardilla tai monisteina)

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu
- Franzi ja Felix hyräilevät laulun *Wie ist das Wetter heute?* alkua. Kerro oppilaille, että he ovat unohtaneet sanat, kun he ilmaantuvat kirjelaatikosta. Heillä on kortteina sanat, joista kysymys muodostuu. Kiinnitä sanat tauluun väärässä järjestyksessä. Pyydä oppilaita pohtimaan pareittain, mikä olisi oikea järjestys. Pyydä vapaaehtoisia tulemaan eteen ja auttamaan Felixiä ja Franzia saamaan sanat oikeaan järjestykseen.
- Esitä sitten luokalle kysymys *Wie ist das Wetter heute?* ja pyydä toistamaan. Oppilaiden on toistettava lause hitaasti (*langsam*), nopeasti (*schnell*), kuuluvasti (*laut*) ja hiljaa (*leise*). Käytä riittävästi aikaa jokaisen sanan ääntämykseen.
- Nyt Franzi ja Felix katsovat sääkuvia smartboardilta tai kuvakorteilta, mutta he eivät tiedä, mikä lause kuhunkin liittyy. Pyydä oppilaita auttamaan heitä jälleen, ensin selvittämään parinsa kanssa. Vapaaehtoiset tulevat taululle ja auttavat Felixiä ja Franzia yhdistämään lauseet oikeisiin kuviin.

Toimeksi!

- Tarkastele laulun *Wie ist das Wetter heute?* sanoja oppilaiden kanssa. Pyydä heitä arvaamaan, mitä sanat *schön*, *weiß* ja *nass* voisivat tarkoittaa. He voivat pohtia pareittain ja kertoa keksimänsä luokalle. (He muistanevat sanan *weiß* luvusta 4!) Luo jokaiselle sanalle ele. Esimerkiksi *schön* voi olla poseerausta, *weiß* viittaamista johonkin valkoiseen ja *nass* tukan litistämistä ikään kuin se olisi märkä sekä onneton ilme.
- Lue laulun sanat oppilaille ja pyydä heitä toistamaan säkeet jäljessäsi sekä tekemään samalla ele.

- Toista video *Wie ist das Wetter?* Youtubesta ja pyydä oppilaita laulamaan mukana ja suorittamaan oppimansa eleet.
- Jaa oppilaat pienryhmiin harjoittelemaan laulua ja eleitä.

Lopuksi!

- Pyydä muutama vapaaehtoinen luokan eteen esittämään laulu muille oppilaille. Sitten Felix antaa kaikille esiintyjille tarran ja sanoo: *Wunderbar!* (Hienoa!) tai *Bravo!* (Mainiota!)
- Franzi menee luokan ikkunaan katselemaan ulos. Sitten hän kääntyy oppilaiden puoleen ja sanoo: *Wie ist das Wetter heute, Kinder?* Oppilaiden on nyt etsittävä ja esitettävä opituista lauseista sopivimmat, myös tänään opituista kolmesta sanasta.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Oppitunti 11.3: Sääsammakko

Runko: Felix ja Franzi esittelevät oppilaille sääsammakkonsa, joka auttaa heitä ennustamaan sään.

Huomautus: Ennen muinoin ihmisten kerrottiin Saksassa ennustavan säätä asettamalla lasipurkkiin sammakon ja pienet tikkaat. Kun sammakko kiipesi tikkaita, se ennusti päivänpaistetta, mutta jos se ei noussut tikkaille, sää oli huonontumassa. Selitys kuuluu, että kärpäset lentävät korkeammalla, kun sää on parempi. Siksi sammakko kiipeää tikkaita saadakseen kärpäsiä kiinni. Saksassa ihmiset viittaavat yhä sääennusteisiin sanomalla: "Mitähän sääsammakko sanoo?", ja kutsuvat esimerkiksi television säätiedottajaa sääsammakoksi (*Wetterfrosch*).

Opitaan!

- Leikitään sääsammakkopeliä (*Wetterfroschspiel*) sääsanaston kertaamiseksi.

Valmistaudutaan!

- Äänitiedostot
- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Sääsammakon kuva tai malli
- Muovisammakoita (*Plastikfrösche*) ja laminoitu *Wetterfroschspiel*-lauta, jossa on eri sääkuvia
- Sääkuvia ja -sanoja kysymys–vastaus-kortteina, myös viime tunnin sanat

Aloitetaan!

- Kerro oppilaille, että Felix haluaa esitellä heille lelun, jonka hän toi Saksasta auttamaan sään ennustamisessa.
- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Muovisammakko loikkaa postilaatikosta, perässä Felix, joka huudahtaa: *Mein Wetterfrosch!* Hän nostaa sammakon ja esittelee oppilaille. Sitten opettaja kertoo tarinan siitä, miten ennen vanhaan Saksassa uskottiin sammakon voivan ennustaa säätä. Opettaja voi kysyä: *Felix, ist das richtig?*, ja Felix nyökkää.

Toimeksi!

- Muutama vapaaehtoinen voi tulla eteen kokeilemaan, kuinka korkealle he saavat sammakon loikkaamaan. Sitten oppilaat ennustavat päivän säätä ja opettaja kysyy: *Wie ist das Wetter heute, Wetterfrosch?* Oppilaat voivat toistaa jokaisen loikan edellä. (Jos loikka on korkea, vastaus voi kuulua: *Die Sonne scheint. / Es ist heiß.* Jos loikka epäonnistuu, vastaus voi kuulua: *Es ist kalt. / Es regnet.*)
- Jaa oppilaat 4–5 hengen ryhmiin istumaan pöytien ympärille tai lattialle. Anna jokaiselle ryhmälle muovinen *Wetterfrosch* sekä *Wetterfroschspiel*-pelilauta. Selosta pelin säännöt ja kerro, että oppilaiden on käytettävä saksan kieltä niin paljon kuin mahdollista. Heitä on kannustettava käyttämään sellaisia lauseita kuin *Das ist richtig!* ja *Das ist falsch!*
- *Wetterfrosch*-peli: Jokainen pelaaja panee vuorollaan sammakon loikkaamaan ja tähtää kuvaa, joka esittää joko eri säätiloihin liittyviä asusteita tai säätilaa. Jos pelaaja osuu asusteeseen, hänen on käytettävä ilmausta *Das ist...* sekä saksankielistä nimeä. Jos sammakko osuu sääkuvaan, hänen on sanottava, millainen sää on saksaksi. Jos pelaaja osuu kuvaan, josta hän on jo lausunut, hän saa yrittää uudestaan. Aina kun pelaaja käyttää oikeaa lausetta, hän saa

pisteen. Pelin voittaa se, joka saa eniten pisteitä.
Vaihtoehtoisesti pelin voi voittaa joukkue, jolla on eniten pisteitä peliajan päättyessä.

Lopuksi!

- Pyydä vapaaehtoisia tulemaan luokan eteen näyttämään, kuinka he pelasivat peliä.
- Kirjoita kaikki tässä luvussa mainitut sääsanat ja -asusteet pienille korteille ja pyydä vapaaehtoisia esittämään asianmukainen ele muille oppilaille. Pyydä oppilaita sanomaan lause saksaksi, jos he osaavat sen. Tämä voidaan tehdä myös pareittain.
- Sitten Franzi kysyy Felixiltä: *Wie ist das Wetter in Berlin?* Käyttämällä sivustoa <http://www.wetter.de/deutschland> Felix osoittaa Berliiniä kartalta ja pyytää oppilaita sanomaan, millainen sää siellä on.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Näytetään toisille!

- Säästä voidaan vastedes keskustella osin saksaksi.
- Laulakaa säälaulu yhdessä peruslauseiden kertaamiseksi.
- Oppilaat voivat esittää sääennusteen saksaksi koko luokalle
- Muodosta sääkuvista ja -lauseista näyttely taululle muistuttamaan keskeisimmistä lauseista.

Lisää iloa!

- Opeta oppilaille laulu *Regen, Sonne* Martina Schwarzin kirjasta *Learn More German with Songs*. Jaa oppilaat kolmeen ryhmään: sade, lätäköt ja auringonpaiste. Felix antaa kullekin ryhmälle asianomaisen sääkuvan. Kerro oppilaille, että he saavat tehdä äänitehosteet lauluun *Regen, Sonne* (Sade, aurinko). Saderyhmät odottavat sanoja *plitsch, plitsch, platsch* (loiskis, loiskis, läiskis). Auringonpaisteryhmä odottaa sanaa *Sonne* ja ravistaa silloin tamburiinia.
- Verkkosivustolta http://www.kidsweb.de/schule/wetter/wetter_sprueche.html löytyy perinteisiä säärunoja sekä hauskoja askertelutehtäviä.
- *Wettergeschichte*: Kerro säätarina. Sää vaihtelee koko ajan. Aina kun oppilaat kuulevat säälauseen, heidän on tehtävä asianomainen ele.

Luku 12: Anteeksi väärä numero (Vuodenkierto)

(3 oppituntia)

Runko: Felix on vierailulla Saksassa ystäviensä luona. Hän soittaa Franzille ja he keskustelevalt siitä, miten Felixin pitäisi tänään pukeutua. Sää on kummassakin maassa erilainen. Niinpä he eivät voi pukeutua samalla tavoin.

Mitä luvussa käsitellään?

- Opitaan vuodenaikojen ja kuukausien saksankieliset nimet
- Opitaan vuodenaikalaulu: *Es war eine Mutter...*
- Opitaan maakohtaisia seikkoja: maannumeroita tarvitaan soittaessa puhelimella ulkomaille; Saksassa vietetään toisenlaisia juhlia, esimerkiksi karnevaalia (*Karneval*) helmikuussa ja martinpäivää (*Martinstag*) 11:ntenä marraskuuta.

Tarvittavat sanat:

<i>tragen</i>	olla päällä (vaatetus)
<i>die Monate</i>	kuukaudet
<i>Januar</i>	tammikuu
<i>Februar</i>	helmikuu
<i>März</i>	maaliskuu
<i>April</i>	huhtikuu
<i>Mai</i>	toukokuu
<i>Juni</i>	kesäkuu
<i>Juli</i>	heinäkuu
<i>August</i>	elokuu
<i>September</i>	syyskuu
<i>Oktober</i>	lokakuu
<i>November</i>	marraskuu
<i>Dezember</i>	joulukuu
<i>die Jahreszeiten</i>	vuodenajat
<i>der Frühling</i>	kevät
<i>der Sommer</i>	kesä
<i>der Herbst</i>	syksy
<i>der Winter</i>	talvi

<i>Ich habe...</i>	Minulla on...
<i>Meine Mutter hat...</i>	Minun äidilläni on...
<i>Mein Vater hat...</i>	Minun isälläni on...
<i>Wir haben...</i>	Meillä on...
<i>Meine Eltern...</i>	Minun vanhempani...

Lisäsanastoa:

<i>schwimmen</i>	uida
<i>tanzen</i>	tanssia
<i>einkaufen</i>	käydä ostoksilla
<i>Fahrrad fahren</i>	ajaa polkupyörällä
<i>singen</i>	laulaa
<i>Fußball spielen</i>	pelata jalkapalloa

Oppitunti 12.1: Felix on Saksassa!

Runko: Felix on Saksassa, ja hän soittaa Franzille kysyäkseen, miten hän pukeutuisi.

Opitaan!

- Opitaan kuukausien nimet saksaksi
- Kerrataan vaatesanoja (luku 6), sääsanoja (luku 11) ja lukuja (luku 9)

Valmistaudutaan!

- Äänitiedostot
- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Smartboard-esitys / kuvakortit, jotka esittävät kuukausia ja vuodenaikoja kuvin ja sanoin

Toimeksi!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Puhelin soi ja Franzi kysyy oppilailta, pitäisikö hänen vastata.

Oppilaat hihkuvat: *Ja! Franz*i kuuntelee tarkkaan, mitä asiaa Felixillä on. *Ach, Kinder, das ist Felix! Er ist in Deutschland!* (Kuulkaa, oppilaat, siellä on Felix! Hän on Saksassa!) Sitten hän välittää Felixin kysymykset luokalle: Felix ei ole varma, kuinka hänen pitäisi pukeutua, ja hän pyytää luokalta apua.

- Seuraavaksi Franz*i* kysyy, millainen sää Saksassa on, ja esittää neuvoja (tämä voi noudattaa vuodenaikoja). Voit käyttää esimerkiksi repliikkiä: *Na, Felix, was denkst du denn! Es ist Winter, Januar!* (Mutta Felix, mitä sinä oikein ajattelet! On talvi, tammikuu!) *Du solltest warme Kleidung tragen!* (Sinun pitäisi pukeutua lämpimiin vaatteisiin!)
- Franz*i* kysyy oppilailta: *Was kann Felix tragen?* (Miten Felix voi pukeutua?) Kertaa vaatesanastoa viittaamalla omiin vaatteisiisi: *Was ist das?* (Mikä tämä on?)
- Tässä kohden voit näyttää luvun 6 animaatiokatkelman auttamaan sanojen kertaamisessa.
- Franz*i* kertoo oppilaille, että hän tuntee kuukausien nimet saksaksi. Hän luettelee tai esittelee ne ja kysyy oppilailta, kuulostavatko ne lainkaan samanlaisilta kuin suomen kielessä. Sana "aprilli" voi auttaa muistamaan huhtikuun nimen. (Jos mahdollista, voit kiinnittää huomiota siihen, että kuukausien nimet ovat saksan kielessä lähes samanlaiset kuin esimerkiksi englannissa tai ruotsissa.)
- Opettajakin luettelee kuukausien nimet ja pyytää oppilaita toistamaan ne ja tekemään sopivan eleen. (He innostuvat, kun pyydät jäljittelemään sopivaa elettä jokaisen kuukauden kohdalla, esimerkiksi vilunväristyksiä tammikuussa (*Januar*), sormilla tehtyä sydäntä helmikuussa (*Februar*), hiihtämistä maaliskuussa (*März*) ja niin edelleen.) Oppimisen helpottamiseksi voit myös esitellä ainoastaan neljä uutta kuukaudennimeä yhdellä oppitunnilla.
- Oppilaat työskentelevät pareittain ja tekevät eleen tai luettelevat kuukaudennimiä toisilleen kuin pelaisivat tennistä.
- Leikitä huulilta lukemista (*Lippenlesen*) ja tarkkaile, kuinka kuukausien ja vuodenaikojen nimet sujuvat oppilailta.

Lopuksi!

- Nyt voit kysyä oppilailta, miten voi pukeutua minkin kuukauden ainana, esimerkiksi *Was kannst du im März tragen?* (Miten voit pukeutua maaliskuussa?)
- Jaa 12 korttia, joissa on kuukausien nimet saksaksi, ja aseta ne teksti alaspäin 12 oppilaan eteen, kun heitä on pyydetty sulkemaan silmänsä: *Augen zu, bitte.* (Silmät kiinni, olkaa hyvä.) Kun sinä tai Franz*i* sanoo: *Augen auf* (Silmät auki), oppilaat avaavat silmänsä, ottavan kortin ja lukevat. Katso, kuinka kauan heiltä kestää asettua riviin korttien mukaisessa järjestyksessä. Tästä voidaan tehdä joukkuekilpailu. Jos joukkueeseen ei riitä 12:tä oppilasta, voit jättää kuukausia pois. Oikean järjestyksen pitäisi löytyä, vaikka kuukausia puuttuu.
- Kerro oppilaille, että Franz*i* esittää heille uuden laulun. Franz*i* laulaa *Es war eine Mutter...* Voit käyttää MP3-tiedostoa. Toivon mukaan oppilaita kiinnostaa,

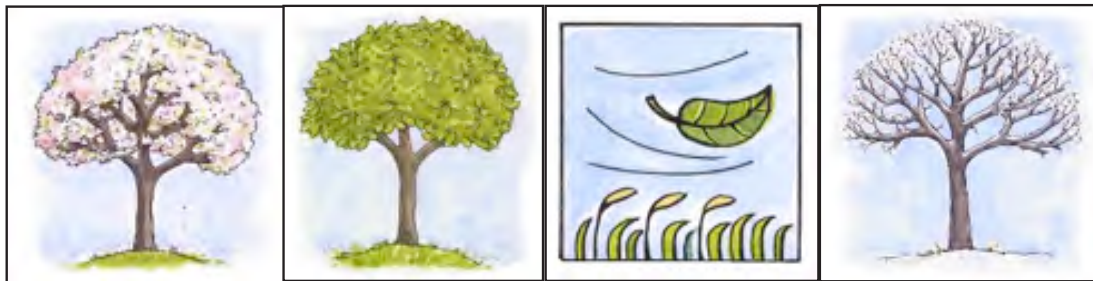

mitä sanat tarkoittavat. Franzi kertoo, että hänen pitää nyt lähteä. Voit pyytää oppilaita esittämään Franzille jäähyväislaulun, koska uutta laulua he eivät vielä osaa ja on kohteliasta vastata lauluun laulamalla.

- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Oppitunti 12.2: *Es war eine Mutter...*

Runko: Franzilla on ikävää, kun Felix on poissa. Hän opettaa oppilaille uuden laulun. Oppilaat kertovat, missä kuussa heidän isällään tai äidillään on syntymäpäivä. He oppivat kertomaan, missä kuussa ja mihin vuodenaikaan heidän oma syntymäpäivänsä on.

Opitaan!

- Opitaan lausumaan vuodenaikojen nimet saksaksi
- Opitaan vuodenaikalaulu *Es war eine Mutter*
- Kerrataan kuukausia (luku 12), vaatteita (luku 6), säätä (luku 11) ja lukuja (luku 9)

Valmistaudutaan!

- Äänitiedostot
- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Smartboard-esitys / kuvakortit, jotka esittävät kuukausia ja vuodenaikoja kuvin ja sanoin

Toimeksi!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Franzi ilmaantuu ja toteaa: *Es ist langweilig. Felix ist in Deutschland*. Hän katselee ympärilleen ja alkaa laulaa: *Es war eine Mutter...* Hän löytää jostakin valokuva-albumin.
- Franzi selostaa oppilaille, mistä laulu kertoo. Hän näyttää heille neljä kuvaa isästään ja äidistään. Hänen vanhempansa

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

ovat pukeutuneet joka kuvassa eri tavoin. Franzi sanoo: *Das ist mein Vater. Das ist meine Mutter.* (Tässä on isäni. Tässä on äitini.) *Das sind meine Eltern im Frühling / Sommer / Herbst / Winter.* (Tässä ovat vanhempani keväällä / kesällä / syksyllä / talvella.)

- Esittele vuodenaajat (*die Jahreszeiten*) ympyrän neljänneksiin kirjoitettuina. Toista kuukausien nimet ja anna oppilaiden lajitella kuukaudet oikeisiin neljänneksiinsä.
- Leikkikää *Steh auf, wenn du Geburtstag hast* (Nouse ylös, kun on syntymäpäiväsi.) Opettaja tai Franzi lausuu kuukausien nimet (ensin järjestyksessä, sitten satunnaisesti) ja oppilaiden on noustavat nopeasti ylös ja istuuduttava, kun mainitaan kuukausi, jossa heidän syntymäpäivänsä on.
- Kysy oppilailta, missä kuussa heidän vanhempiansa syntymäpäivä on. Franzi voi sanoa: *Meine Mutter hat im Juli Geburtstag. Mein Vater hat im Mai Geburtstag.* (Minun äidilläni on syntymäpäivä heinäkuussa. Minun isälläni on syntymäpäivä toukokuussa.) *Und deine Eltern?* (Entä sinun vanhemmillasi?)
- Sitten Franzi opettaa oppilaille perinteisen saksalaisen vuodenaikalaulun: *Es war eine Mutter.* Voit käyttää avuksi animaatiokatkelmaa tai MP3-tiedostoa.

Strophe 1

*Es war eine Mutter, die hatte vier Kinder,
den Frühling, den Sommer, den Herbst und den Winter.*

Strophe 2

*Der Frühling bringt Blumen, der Sommer den Klee,
der Herbst, der bringt Trauben, der Winter den Schnee.*

1. säkeistö

Olipa kerran äiti, jolla oli neljä lasta,
kevät, kesä, syksy ja talvi.

2. säkeistö

Kevät tuo kukkaset, kesä apilat,
syksy se tuo marjaset, talvi lumen.

Huomautus: Säkeistöjä on kolme, mutta oppitunnille riittää kaksi.

- Voit sanoa, että Franzi on nyt iloinen eikä enää ikävystynyt. Tällä kertaa Franzi laulaa *Auf Wiedersehen* kiitokseksi oppilaille.

Oppitunti 12.3: Maannumerot

Runko: Franzi koettaa soittaa puhelimella Felixille. Hän joutuu kysymään oppilailta ja opettajalta, miksi puhelu ei mene perille. Opettaja selittää, että tarvitaan maannumeroa, kun soitetaan toiseen maahan. Franzin puhelu yhdistyy. Felix kertoo, millainen sää on ja mitä hän on tehnyt Saksassa. Hän kertoo palaavansa pian.

Opitaan!

- Kuullaan maannumeroista
- Toistetaan numeroita, sääsanastoa ja eleitä
- Kerrataan vuodenaikalaulu
- Opitaan maakohtaisia asioita, esimerkiksi "viides vuodenaika", kaupoissa ei ole sunnuntaiaukioloa

Valmistaudutaan!

- Äänitiedostot
- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Smartboard-ohjelma, joka sisältää puhelinkeskusteluja

Toimeksi!

- Kysy oppilailta, mitä Felix mahtaa tänään tehdä Saksassa. Kysy, olisiko heillä ehdotuksia. Jos oppilaat eivät ehdota, voit mainita yksinkertaisia toimia, kuten *schwimmen, tanzen, singen, schlafen* (uida, tanssia, laulaa, nukkua).
- Sano, että Franzi voisi tietää, mitä Felix tekee.
- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Franzi ilmaantuu, ja oppilaat kysyvät häneltä, mitä Felix tekee Saksassa: *Was macht Felix in Deutschland?* Hän sanoo: *Ich muss Felix anrufen.* (Minun täytyy soittaa Felixille.) Hän koettaa soittaa Felixille ja mutisee numerot saksaksi. Hän kuuntelee mutta sanoo sitten, että soitto epäonnistui. Väärä numero!
- Franzi kysyy oppilailta, sitten opettajalta. Voit selittää, että tarvitaan maannumeroita, kun soitetaan ulkomaille. Saksan maannumero on 49. Oppilaat toistavat numerot kuuluvalla äänellä. Niin Franzi voi yrittää uudestaan ja tavoittaa Felixin.
- Hän kertoo oppilaille, mitä Felix tekee ja millainen sää on Saksassa.

Esimerkki:

*Hallo Felix. Bist du OK? Ist alles gut? Ja? Ok. Wie ist das Wetter?
Ach so, Sonne, aber kalt. 4 Grad Celsius. Oh, je. Was kannst du tragen?
Mütze, Schal, Handschuhe, Jacke, Hose, Stiefel. Ja, wunderbar. Hier ist es
warm 15 Grad Celsius. Was ich trage? Jeans, Bluse, Jacke, Schuhe. Ich
habe keine Mütze. Was machst du gerade? Fußball spielen mit deinen
Freunden. Super. Wann kommst du zurück? Am Sonntag?
Oh, gut. Bis bald. Tschüss.*

(Hei Felix! Oletko kunnossa? Onko kaikki hyvin. On? Hyvä. Millainen on sää? Vai niin, aurinkoa mutta kylmää. 4 astetta celsiusta. Oi voi. Miten voisit pukeutua? Hattu, huivi, käsineet, takki, housut, saappaat. Kyllä, mahtavaa. Täällä on lämpötila 15 astetta celsiusta. Miten minä olen pukeutunut? Farkut, pusero, takki, kengät. Minulla ei ole hattua. Mitä teet parhaillaan? Pelaat jalkapalloa ystäväsi kanssa. Hienoa. Milloin tulet takaisin? Sunnuntaina? Ah, mainiota. Näkemisiin. Hei hei.)

- Franzi kysyy oppilailta, mitä Felix tekee ja millainen sää on.
- Voit selostaa saksalaista arkielämää, kertoa esimerkiksi että kaupat eivät yleensä ole sunnuntaisin auki ja karnevaaliaikaa kutsutaan "viidenneksi vuodenajaksi"...

Lopuksi!

- Pyydä oppilaita piirtämään puhelinnumerokortit. Korteissa on kaksi numeroa. Toinen on heidän oma numeronsa, johon he vastaanottavat puhelun, ja toinen on numero, johon heidän on soitettava. He käyttävät listaa, jonka olet valmistanut etukäteen. Oppilaiden on selvitettävä, missä maassa he ovat ja mihin maahan heidän on soitettava. He kirjoittavat tiedot korttiin. Sitten he palaavat paikoilleen ja kuuntelevat numeroita, joita luetellaan saksaksi. Jos heidän numeronsa luetellaan, heidän on vastattava: *Hallo. Das ist meine Nummer. Ich bin in...* (Haloo. Tämä on minun numeroni. Minä olen ...ssa.) Sitten he lukevat korttiltaan saksaksi toisen puhelinnumeron. (Olet laatinut kortit siten, että numerot muodostavat suljetun sarjan ja vastaaminen osuu kerran jokaiselle. Kun kierros on käyty läpi, viimeisen puhelun pitäisi mennä aloittajalle.)
- Kopioi maailmankartta sääennusteineen liitteestä. Nyt oppilaiden on käytävä soittosarja uudelleen lausumatta numeroita. He kuvaavat muutamien sanoin, millainen sää eri puolilla maailmaa on.

Esimerkki:

Hallo. Ich bin in... Das Wetter ist warm (kalt, heiß, schlecht, gut). Es sind 14 Grad Celsius. Wir haben Sonne (Regen, Wind, Schnee, Sturm...).

(Haloo. Minä olen ...ssa. Sää on lämmin (kylmä, kuuma, huono, hyvä). Lämpötila on 14 astetta celsiusta. Meillä on aurinkoista (sateista, tuulista, lumista, myrskyisää...).

- Lopuksi Franzi kysyy, voisivatko oppilaat kertoa Felixille, millaista säätä Suomeen on ennustettu sunnuntaiksi. Siten Felix tietää, millainen sää on, kun hän palaa takaisin.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*

Näytetään toisille!

- Kirjoita ja pidä päivämäärä ja vuodenaika aina näkyvillä saksaksi, jotta kielitaito vahvistuu.
- Oppilaat voivat laatia taululle kuukausi- ja vuodenaika-näyttelyn, jossa on kunkin oppilaan kuva syntymäkuukauden kohdalla.
- Oppilaat voivat tallentaa säätiedotuksen saksaksi ja esittää sen koulu- tai oppilaskanavalla, jos sellainen on käytettävissä.

Lisää iloa!

- Voit harjoittaa laulua *Regen, Sonne* Martina Schwarzin kirjasta *Learn More German with Songs*-
- Voit esittää oppilaille karnevaalimaiheisen videokatkelman, jossa selitetään ilmaus ”viides vuodenaika”. Esimerkki: „*Kölle alaaf – die fünfte Jahreszeit wird gefeiert!*“
<http://www.youtube.com/watch?v=9M-sp-oacNk> (45 sekuntia)

Muistiinpanoja

Lisämateriaali: Maa-aiheiset oppitunnit

Luku A: Nikolaus-Tag

(2 oppituntia)

Huomautus: Joulukuun 6. päivänä Saksassa vietetään nikolauksenpäivää (*Nikolaus-Tag*). Seuraavat kaksi oppituntia on pidettävä sen tietämissä.

Mitä luvussa käsitellään?

- *Nikolaus*-sanastoa
- Laulu *Lustig, lustig, tralalalala**
- Nikolauksenpäivän saksalaisperinteitä

Tarvittavat sanat:

<i>der Nikolaus</i>	pyhä Nikolaus
<i>der Nikolausstiefel</i>	nikolauksensaapas
<i>der Schuh</i>	kenkä
<i>die Orange</i>	appelsiini
<i>die Nüsse</i>	pähkinät
<i>der Lebkuchen</i>	hunajakakku
<i>Bonbons</i>	makeiset

Oppitunti A.1: Franzi, Felix ja kenkä

Runko: Felix ja Franzi valmistautuvat viettämään nikolauksenpäivää. Heidän on puhdistettava kenkensä, jotta he saisivat palkinnon.

Opitaan!

- Nikolauksenpäivän saksalaisperinteitä
- Saksankielistä *Nikolaus*-sanastoa
- Perinteinen *Nikolaus*-kuorolaulu
- Kertaus: *Ich esse (nicht) gern...*

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- *Nikolaus*-laulu (äänitiedosto)
- 2 kenkää Franzille ja Felixille
- Kuvia Nikolauksesta piispanasussa*

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix ilmaantuu. Hänellä on kenkä kädessään. Kysy häneltä, mihin hän kenkää tarvitsee. Felix selittää, että hänen on jätettävä kenkä illalla ulos ja Nikolaus jättää siihen yllätyslahjan. Franzi ilmaantuu ja kysyy Felixiltä, joko hän on puhdistanut kenkensä. Franzi selittää, että kengän pitää olla puhdas Nikolauksen saapuessa.

Toimeksi!

- Selität, että joulukuun 6. päivänä saksalaiset lapset viettävät nikolauksenpäivää. Viidennen päivän iltana he jättävät makuuhuoneensa oven eteen kengän tai saappaan ja yön aikana Nikolaus tuo siihen suklaata, appelsiineja, pähkinöitä ja piparkakkuja. Tuhmille lapsille Nikolaus tuo hiiliä.

Voit selostaa nikolauksenpäivän taustaa. Pyhä Nikolaus eli 4. vuosisadalla, ja hän oli piispana Myrassa, joka sijaitsee nykyisessä Turkissa. Hän oli hyvä mies, ja hän auttoi monia köyhiä. Hän antoi usein salassa lahjoja, esimerkiksi kolikoita niiden kenkiin, jotka jättivät kenkensä ulos. Kaikki rakastivat Nikolausta, ja nykyäänkin saksalaiset lapset jättävät kenkensä ulos odottamaan häntä.

Huomautus: Historiallisesta Nikolauksesta on internetissä monia tarinoita. Eräs tarina kertoo, että hän auttoi kolme siskosta naimisiin. Heillä ei ollut riittävästi rahaa myötäjäisiin.

- Näytä kuva Nikolauksesta piispanasussa.* Kerro piispanhiipasta, punaisesta viitasta ja piispansauvasta. Näiden takia hän muistuttaa hiukan joulupukkia. Muista selittää oppilaille, että Nikolaus ei ole joulupukki.

Opetelkaa kertosäe laulusta *Lasst uns froh und munter sein*:

*Lustig, lustig, tra-la-la-la-la,
Bald ist Nikolausabend da!
Bald ist Nikolausabend da!*

(Hauskaa, hauskaa, tra-la-la-la-la,
Pian on nikolauksenilta! Toista)

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

- Franzi tulee takaisin kenkä kädessä. Hän on hiukan kärsimätön, ja hän kysyy oppilailta, ovatko he puhdistaneet kenkensä ja aikovatko hekin jättää kenkensä oven eteen.

Huomautus: Jos aika riittää, voitte puhdistaa tai kiillottaa yhdessä oppilaiden kenkiä. Jos aika ei riitä, jätä pöydälle kenkä tai tossu koulupäivän päättyessä.

Lopuksi!

- Felix palaa ja kysyy, mitä on tekeillä. Oppilaat selittävät, että hekin aikovat jättää kenkensä oven luo, jotta Nikolaus toisi yön aikana lahjan. Kysy Felixiltä, mitä kengästä voisi löytyä. Felix mainitsee muutamia herkkuja, kuten *Orangen*, *Schokolade*, *Lebkuchen*, *Nüsse*, *Äpfel* tai *Bonbons*. Oppilaat toistavat nimet ja kertovat mitä he syövät tai eivät syö mielellään: *Ich esse (nicht) gern...*
- Oppilaat laulavat Felixin ja Franzin kanssa *Nikolaus*-laulun
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Oppitunti A.2: Mitä kengästä löytyy?

Runko: Nikolaus on jättänyt oppilaiden, Felixin ja Franzin kenkiin lahjoja. Oppilaat ottavat valokuvia ja kertovat lahjoista sukulaisilleen ja ystävilleen.

Opitaan!

- Lisää nikolauksenpäivänsanastoa
- Harjoitellaan perinteistä *Nikolaus*-laulua
- Kerrataan nikolauksenpäivän perinteitä

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- *Nikolaus*-laulu (MP3-tiedosto)
- Opettaja panee oppilaiden kenkiin lahjoja, esimerkiksi suklaata, piparkakkuja, appelsiinin. (Selvitä ruoka-aineallergiat!)

Huomautus: Opettaja voi pyytää vanhempien edustajia auttamaan pienten pussien valmistuksessa.

- Kamera
- Jokaiselle oppilaalle kengänmuotoinen punainen kortti

- Valkoisia nenäliinoja tai pumpulia vuoriksi kengänsuun ympärille

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix ja Franz ilmaantuvat mukanaan kengät, joissa on lahjoja sisällä. He kysyvät, löysivätkö oppilaatkin lahjaa kengistään. (Ota valokuva oppilaista kenkineen.)

Toimeksi!

- Oppilaat kertovat Felixille ja Franzille, mitä heidän kengistään löytyi. Oppilaiden on arvattava, mitä Franzin kengässä on, samoin Felixin kengässä. He kertaavat sanastoa.
- Kerro oppilaille, että heidän vanhempansakin ilahtuisivat nikolauksen-saappaasta. Nikolaus on kuitenkin jo tämänvuotisen vierailunsa tehnyt. Niinpä oppilaat voivat antaa heille nikolauksensaappaan. Oppilaat leikkaavat punaisesta kortista saappaan kuvan. Liimatkaa rutistettuja nenäliinoja tai pumpulia valkoiseksi vuoriksi kengänsuuhun. Oppilaat piirtävät kuvia kaikista saamistaan herkuista paperille ja panevat sen kenkään.

Lopuksi!

- Kysy oppilailta kertaukseksi, mitä he voisivat kertoa vanhemmilleen Nikolauksesta. Laulakaa *Nikolaus*-laulu.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Näytetään toisille!

- Asettakaa valokuvia taululle tai julkaiskaa niitä koulun lehdessä
- Valmistakaa taululle näyttely saksalaisesta nikolauksenpäivästä. Käyttäkää oppilaiden tekemiä saappaita.

Lisää iloa!

- Opetä luokalle koko laulu *Lasst uns froh und munter sein.* *
-

Lisämateriaali: Maa-aiheiset oppitunnit

Luku B: *Felix und Franzi feiern Karneval*

(2 oppituntia)

Huomautus: Karnevaaliajalla on Saksassa useita nimiä. Etelä-Saksassa (Baijerissa) ja Itävallassa se on *Fasching*, Schwabenissa ja Sveitsissä *Fastnacht* sekä Reininmaalla (Kölnissä ja Mainzissa) *Karneval*. Virallisesti karnevaaliaika alkaa joka vuosi 11. päivänä marraskuuta kello 11.11 Kölnissä, ja se jatkuu seuraavan vuoden tuhkakeskiviikkoon. Suuria karnevaalijuhlia vietetään viikonloppuna, joka edeltää tuhkakeskiviikkoa.

Suuret karnevaalikulkueet järjestetään laskiaismaanantaina (*Rosenmontag*) ja laskiaistiistaina (*Faschingsdienstag*), ja yleensä ne televisoidaan. Lapset käyvät karnevaalijuhlissa, ja kouluissakin vietetään karnevaalia. Karnevaaliaikana tavanomaista herkkuruokaa ovat hillomunkit.

Karnevaalitavat vaihtelevat suuresti eri puolilla saksankielisiä maita. Alueiden väliset erot voivat olla suuria. Siksi tässä luvussa keskitytään vain yleisimpiin perinteisiin. Internetistä voit löytää runsaasti lisätietoa.

Mitä luvussa käsitellään?

- Yleistä karnevaalisanastoa
- Saksalaisia karnevaaliperinteitä
- Kuinka järjestetään *Karnevalsparty*

Tarvittavat sanat:

<i>Karneval/Fasching</i>	karnevaali
<i>feiern</i>	juhlia
<i>die Luftschlangen</i>	serpentiinit
<i>der Karnevalsumzug</i>	karnevaalkulkue
<i>das Kostüm</i>	puku
<i>die Maske</i>	naamio
<i>der Krapfen</i>	hillomunkki

Lisäsanastoa:

<i>Rosenmontag</i>	laskiaismaanantai
<i>Faschingsdienstag</i>	laskiaistiistai
<i>Aschermittwoch</i>	tuhkakeskiviikko

Oppitunti B.1: Serpentiinit ja naamarit

Runko: Felixillä ja Franzilla on serpentiinejä kaulassa. He kertovat oppilaille aiheesta *Karneval in Deutschland*.

Opitaan!

- Yleistä karnevaalisanastoa
- Saksalaisia karnevaaliperinteitä
- Kuinka tehdään naamari

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Serpentiinejä
- Saksalaisen karnevaalikauden esittely
- Naamarin kaava monisteena jokaiselle oppilaalle
- Liimaa, sakset, koristeita (höyheniä, helmiä, kimalletta), huopakyniä, kuminauhaa

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu
- Felix ja Franzi ilmaantuvat kirjelaatikosta serpentiinit kaulassa. He kysyvät oppilailta, tietävätkö nämä, mitä juhlaa Saksassa tähän aikaan vietetään.
- Selosta, että Saksassa vietetään tähän aikaan vuodesta karnevaalia (*Karneval*). Kysy oppilailta, mitä he arvelevat ihmisten tekevän karnevaaliaikaan.

Toimeksi!

- Kerro karnevaaliperinteistä siten kuin niitä on hahmoteltu edellä taustatietojaksossa. Huomauta, että *Karneval* päättyy Saksassa samaan aikaan kuin Suomessa vietetään laskiaista.

- Esitä oppilaille kuvasarja, joka kertoo Saksan karnevaaliajasta, sekä esitlee sanastoa.
- Franzi kertoo Felixille, että hänkin haluaisi järjestää karnevaalijuhlan. Molemmat kysyvät oppilailta, haluaisivatko hekin osallistua. Oppilaat tarvitsevat karnevaalinaamarin.

Huomautus: Liitteessä on tulostettava versio koristelemattomasta naamarista.

- Naamarin valmistus. Oppilaille annetaan paperille tulostettu tai monistettu koristelematon naamari. Kerro, että oppilaat saavat päättää, kuinka koristelevat naamarinsa. Auta heikompia oppilaita leikkaamaan silmäaukot. Oppilaat koristelevat naamarinsa. Kiinnittäkää naamareihin kuminauha.
- Oppilaat panevat naamarit kasvoilleen. He arvaavat, kuka kukin on. *Wer ist das? Das ist...!*

Lopuksi!

- Felix ja Franzi kehuvat oppilaiden naamareita ja lausuvat perinteisen karnevaalitervehdyksen: *Helau! Helau!*
- Kerro oppilaille, että seuraavalla oppitunnilla järjestetään karnevaalijuhla. Jos mahdollista, oppilaat voivat pukeutua juhlaa varten.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Oppitunti B.2: Pidetään juhla!

Runko: Felix, Franzi ja oppilaat viettävät karnevaalijuhlaa.

Opitaan!

- Harjoitellaan karnevaaliiheistä sanastoa saksaksi
- Kerrataan karnevaaliperinteitä
- Harjoitellaan karnevaalilaulua
- Pidetään karnevaalijuhla!

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto (nukeille pikku naamarit)
- Hillomunkki (*Karnevalskrapfen*) jokaiselle oppilaalle
- Edellisellä oppitunnilla valmistetut naamarit
- Juhlamusiikkia ja kamera

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix ja Franzil ilmaantuvat karnevaalinaamarit kasvoilla. He huudahtavat: *Helau! Helau!* He kysyvät oppilailta, mitä nämä muistavat oppineensa aiheesta *Karneval in Deutschland*. Kerratkaa edellistunnin perinteitä ja sanastoa.

Toimeksi!

- Kuunnelkaa *Fliegerlied*, joka on perinteinen karnevaalilaulu: <http://www.ukgermanconnection.org/kids-fliegerlied>. Oppilaat liittyvät mukaan ja tekevät eleet.
- Syökää *Karnevalskrapfen*. Voitte järjestää kilpailun *Krapfen-Wettessen*, joka selitetään jäljempänä kohdassa "Lisää iloa!"
- Oppilaat tervehtivät toisiaan: *Helau! Helau!*
- Katsokaa karnevaaliparaateja Youtubesta.

Lopuksi!

- Felix ja Franzil kysyvät oppilailta, millä tavoin *Karneval* eroaa suomalaisista naamiaisista ja laskiaisjuhlasta. Oliko heillä mukavaa juhlassa?
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Näytetään toisille!

- Kootkaa valokuvia taululle tai julkaiskaa koulun lehdessä.
- Järjestä luokkaan taululle näyttely aiheesta *Karneval in Deutschland*.
- Järjestä valokuvanäyttely, jossa oppilailla on naamarit ja alla kuvateksti: *Das ist Jemima. Jemima ist ein Clown.*
- Voit kutsua toisen luokan tai vanhemmat osallistumaan juhlaan!

Lisää iloa!

- Seuraleikki *Donut-Wettessen*: ripusta jokaiselle oppilaalle munkki riippumaan niin että se roikkuu suun korkeudella. Kun heille annetaan merkki: *Auf die Plätze, fertig, los!*, he alkavat syödä munkkia käyttämättä käsiä. Kädet pidetään selän takana. Se voittaa, joka saa ensimmäisenä munkkinsa kokonaan syötyä.

Goethe-Institut kiittää kaikkia, jotka osallistuivat tämän uuden opetusmateriaalin tuottamiseen

Sisältö ja kuvat: © Goethe-Institut

Kansikuva, postikortti s. 3 ja kirjepostilaatikko s. 6: Verena Paloma Jab

Vinjetit s. 33, 34, 38, 58, 64, 71, 74, 77, 80, 83: Harriet E. Roth

Vinjetit s. 6, 10, 23, 25: Friederike Schumann

Mustavalkoiset kuvat s. 21, 27, 45: Bob Packham

Kuva *Die Sendung mit dem Elefanten* s. 68: Roma Schultz

Saksan lippu s. 24: <http://sww.clker.com/>

Sateenkaaripoika s. 26: Florian Contegreco (graafinen suunnittelu)

Valokuvaajat ja tekijänoikeudet:

s. 52: *Sonntagsbrötchen*: Andreas Hermsdorf / pixelio.de

<http://www.pixelio.de/media/590184>

s. 52: *Frühstücksei*: Petra Bork / pixelio.de

<http://www.pixelio.de/media/560547>

s. 88: *Nikoklaus war da!*: Elisabeth Patzal / pixelio.de

<http://www.pixelio.de/media/100062>

s. 91: *Fasnachtsumzug*: Paul-Georg Meister / pixelio.de

<http://www.pixelio.de/media/345685>

s. 93: *Fasching 3*: Alexandra H. / pixelio.de

<http://www.pixelio.de/media/679802>

Postikortin kuva s. 17: *Ich bin ein Star* © Zoo Berlin

Kiitos tuesta Buckinghamshire Learning Trustille. Buckinghamshire Learning Trust kuuluu Goethe-Institutin opetushankkeen yhteistyökumppaneihin.

